

VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA

Katedra cestovního ruchu

Perspektiva chataření a chalupaření u příslušníků skupiny Z

Bakalářská práce

Autor: Ludmila Punčochářová

Vedoucí práce: Ing. Alice Šedivá Neckářová

Jihlava 2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce: **Ludmila Punčochářová**
Studijní program: **Ekonomika a management**
Obor: **Cestovní ruch**
Název práce: **Perspektiva chataření a chalupaření u příslušníků skupiny Z**
Cíl práce: **Cílem bakalářské práce bude na základě analýzy primárních dat získaných metodou dotazníkového šetření zjistit perspektivy chataření a chalupaření u příslušníků skupiny Z. Dílčím cílem práce bude vymezení chataření a chalupaření jako specifické formy cestovního ruchu, tohoto cíle bude dosaženo rešerší odborné literatury a jiných sekundárních zdrojů informací.**

Ing. Alice Šedivá Neckářová
vedoucí bakalářské práce

RNDr. Eva Janoušková, Ph.D.
vedoucí katedry
Katedra cestovního ruchu

Abstrakt

PUNČOCHÁŘOVÁ, Ludmila: Perspektiva chataření a chalupaření u příslušníků skupiny Z. Bakalářská práce. Vysoká škola Polytechnická v Jihlavě. Katedra cestovního ruchu. Vedoucí práce Ing. Alice Šedivá Neckářová. Stupeň odborné kvalifikace: bakalář. Jihlava. 2018. 60 stran.

Bakalářská práce se zabývá chatařením a chalupařením. Hlavním cílem je zjistit perspektivu chataření a chalupaření u příslušníků skupiny Z. Dílčím cílem práce je vymezení těchto pojmů jako specifické formy cestovního ruchu. Tato práce je rozdělena do dvou částí – teoretické a praktické. První část práce zahrnuje literární rešerši a vysvětlení základních pojmů, které jsou klíčové pro porozumění praktické části práce. Druhá část se zabývá interpretací výsledků dotazníkového šetření. Následně jsou získaná data zpracována a komparována.

Klíčová slova

Cestovní ruch; chataření; chalupaření; generace Z; marketingový výzkum, Pearsonův - chí kvadrát test

Abstract

PUNČOCHÁŘOVÁ, Ludmila: Perspective of second homes among members of the Z group. Bachelor thesis. College of polytechnics Jihlava. Department of tourism. Supervisor Ing. Alice Šedivá Neckářová. Quality of specialist's qualification: bachelor. Jihlava. 2018. 60 pages.

Bachelor thesis deals with second homes and its main goal is to determine the perspective of second homes among members of the Z group.. The adjoining aim is to determine these terms as specific forms of tourism. This thesis is divided into two parts – theoretic and practical part. The first portion involves literary recherche and explaining of the basic terms which are the keywords for understanding practical part of this thesis. The second portion deals with interpretation of results of survey. Subsequently obtained data are processed and compared.

Key words

Tourism; cottages; second homes; generation Z; marketing research, Pearson's chi square test

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, v platném znění, dále též „AZ“).

Souhlasím s umístěním bakalářské práce v knihovně VŠPJ a s jejím užitím k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě VŠPJ.

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje **AZ**, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že VŠPJ má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že **souhlasím** s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědoma toho, že užití svou bakalářskou práci či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠPJ, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených vysokou školou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše), z výdělku dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence.

V Jihlavě dne

.....
Podpis studentky

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí této bakalářské práce Ing. Alici Šedivé Neckářové za odborné vedení práce a poskytování cenných připomínek a rad. Taktéž bych ráda poděkovala své nejbližší rodině za projevenou podporu i všem ostatním, kteří jakýmkoliv způsobem přispěli k vytvoření této práce.

Obsah

Seznam grafů	9
Seznam tabulek	9
Úvod.....	10
Motivace	12
Cíl.....	13
1 Současný stav řešené problematiky	14
1.2 Slovníček pojmů.....	16
1.3 Vývoj chataření a chalupaření.....	22
1.3.1 Období 1900-1920	23
1.3.2 Meziválečné období.....	24
1.3.3 Období po druhé světové válce do konce 60. let	25
1.3.4 Období do konce 80. let.....	26
1.3.5 Období 90. let	27
1.3.6 Období současnosti	28
1.4 Druhé bydlení v zahraničí	29
1.5 Marketingový výzkum	31
2 Primární výzkum.....	34
3 Perspektiva chataření a chalupaření u příslušníků skupiny Z.....	40
4 Verifikace hypotéz	51
5 Diskuze	54
6 Návrh řešení a doporučení pro praxi.....	55
Závěr	56
Seznam použité literatury	58
Přílohy.....	61

Seznam grafů

Graf č. 1: Frekvence jízdy na chatu/chalupu	40
Graf č. 2: Jak dlouho už jezdíte na chatu/chalupu	41
Graf č. 3: Délka jízdy na chatu/chalupu	41
Graf č. 4: Způsob výběru chaty/chalupy.....	42
Graf č. 5: Období návštěv chat/chalup.....	43
Graf č. 6: Způsob trávení volného času na chatě/chalupě	44
Graf č. 7: Pokud ano, proč	45
Graf č. 8: S kým na chatu/chalupu jezdíte	46
Graf č. 9: Frekvence jízdy na dovolenou/prodloužený víkend.....	48
Graf č. 10: Jiné možnosti frekvence	48
Graf č. 11: Období jízdy na dovolenou/prodloužený víkend.....	49
Graf č. 12: Preference druhů ubytování	50

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Srovnání technik dotazování.....	33
Tabulka č. 2: Harmonogram výzkumu	36
Tabulka č. 3: Soubor respondentů dle způsobu dotazování.....	37
Tabulka č. 4: Soubor respondentů dle pohlaví v návaznosti na strukturu osob v ČR	38
Tabulka č. 5: Soubor respondentů dle pohlaví	38
Tabulka č. 6: Soubor respondentů dle věku.....	38
Tabulka č. 7: Soubor respondentů dle nejvyššího dosaženého vzdělání	38
Tabulka č. 8: Soubor respondentů dle současného stavu.....	39
Tabulka č. 9: Pozorované četnosti jednotlivých kombinací náhodných veličin X, Y	52
Tabulka č. 10: Očekávané četnosti jednotlivých kombinací náhodných veličin X, Y ...	52
Tabulka č. 11: Jednotlivé hodnoty testové statistiky	52
Tabulka č. 12: Sloupcové relativní četnosti v procentech	52
Tabulka č. 13: Pozorované četnosti jednotlivých kombinací náhodných veličin X, Y ..	53
Tabulka č. 14: Očekávané četnosti jednotlivých kombinací náhodných veličin X, Y ...	53
Tabulka č. 15: Jednotlivé hodnoty testové statistiky	53
Tabulka č. 16: Sloupcové relativní četnosti v procentech	53

Úvod

V předkládané bakalářské práci se věnuji tématu chataření a chalupaření. Práce nese název *Perspektiva chataření a chalupaření u příslušníků skupiny Z*. Zvláštní pozornost je tedy věnována lidem, kteří se narodili v 90. letech 20. století a tudíž spadají do skupiny Z, jelikož právě na nich byl prováděn kvantitativní výzkum. Stav dosavadního poznání byl pro zpracování této práce výchozí a dále se tato práce opírá také o vlastní empirické šetření.

Cestovní ruch se dynamicky rozvíjí a stává se důležitým faktorem pro mnohé státy nejen z hlediska platební bilance. Díky příjmům, novým pracovním příležitostem či rozsahu zaměstnanosti se řadí mezi nejvýznamnější ekonomická odvětví. Nicméně cestovní ruch nemá jen pozitivní přínosy, s jeho rozvojem souvisí i negativní externality. Často dochází k masové turistice, díky ní se koncentruje velké množství turistů na jednom místě, tudíž dochází nejen ke znečišťování vody a ovzduší či poškozování a devastaci památek, ale hlavně k celkovému znehodnocování krajiny. A právě zvyšování počtu negativních externalit zapříčinilo fakt, že se více začalo mluvit o „udržitelném turismu“, který je úzce spojen s přírodou a celkově se šetrným vztahem k ní. Cestovní ruch ohleduplný k životnímu prostředí je venkovský cestovní ruch, do kterého spadá právě mimo jiné i chataření a chalupaření.

Dle mého názoru je problematika chataření a chalupaření stále aktuální a má poměrně dlouhou historii, které se věnuji v první části této práce. Už staří Římané byli zvyklí trávit čas v letních sídlech blízko mořského pobřeží, v lázních či na horách. Zde nabírali síly a odpočinuli si od každodenního shonu. U nás se první náznaky takového druhu rekreace objevovaly u šlechtických a královských rodů. Postupně se tento jev dostával i do řad prostých lidí, dokonce v období před druhou světovou válkou bylo chataření a chalupaření jakousi módní záležitostí. Chataření a chalupaření bylo v každé fázi svého vývoje specifické, mělo své důvody a význam. Postupně se tento jev stával českým fenoménem a motivy k této zálibě se různě měnily a lišily. Jednou z příčin vzrůstu popularity fenoménu chataření a chalupaření byl určitě fakt, že se nemohlo vycestovat do zahraničí, tudíž lidé hledali jinou vhodnou alternativu. Postupem času, přesněji v roce 1989, dochází k volnému cestování a lidem se najednou nabízí mnoho dalších možností jak trávit svůj volný čas. I z tohoto důvodu se chataření a chalupaření dostává do ústraní a podle mnoha autorů řešící tuto problematiku mělo dojít k úpadku a poté

až k jeho úplnému zániku. Opak se však stal pravdou a nyní po jeho útlumu dochází ke znovuzrození a k opětovné oblibě. I proto si stojím za svým názorem, že tato problematika je aktuální a bude zajímavé zjistit, jak to vidí současní mladí lidé.

Teoretická část této bakalářské práce obsahuje rešerši odborné literatury, jak tuzemské, tak zahraniční. K vypracování práce byl důležitý sběr a interpretace informací a sekundárních dat. Nejvíce těchto informací pocházelo ze zdrojů tištěných, poté i ze zdrojů internetových. Byly využity například časopisy a různé webové stránky. V rámci zkoumání perspektivy chataření a chalupaření u příslušníků skupiny Z byla využita jedna z metod marketingového výzkumu – dotazníkové šetření, které probíhalo technikou dotazování příslušných respondentů pomocí připravených dotazníků.

Předkládaná bakalářská práce se věnuje perspektivě chataření a chalupaření jako specifické formy cestovního ruchu. Je rozdělena do 3 hlavních částí. První část je teoretické povahy vycházející ze současného stavu řešené problematiky. Je věnována chataření a chalupaření z pohledu cestovního ruchu a je přiblížen jeho vývoj, který je rozdělen do určitých vývojových fází. Dále jsou objasněny důležité pojmy související s tímto fenoménem. Navazující praktická část přibližuje problematiku marketingového výzkumu. Vysvětleny jsou také metody a techniky výzkumu. Ve třetí části práce je představeno realizované výzkumné šetření pomocí dotazníků, jehož cílem bylo zjistit perspektivu chataření a chalupaření u příslušníků skupiny Z. Jednotlivé otázky dotazníku jsou podrobně rozebrány, graficky znázorněny a popsány.

Rovněž byly vytvořeny 2 hypotézy. Tyto hypotézy budou na konci práce rozebrány pomocí chí-kvadrát testu a poté budou buďto přijaty či zamítnuty.

Hypotéza č. 1: V jaké míře ovlivňuje respondenta skutečnost, zda studuje, pracuje nebo nepracuje při jízdě na chatu/chalupu?

Hypotéza č. 2: Existuje závislost mezi časem dojezdu na chatu/chalupu a frekvencí návštěvy?

Motivace

Tato bakalářská práce se věnuje tématu chataření a chalupaření, v úplném počátku se však nejednalo o mé zcela vysněné téma. Později jsem si však o této problematice začala vyhledávat různé informace a zjistila jsem, že se jedná o velice zajímavé téma, které by bylo možné díky mnoha publikacím a článkům dobře zpracovat. Nakonec mě však nejvíce ovlivnil fakt, že naše rodina vlastní nejen chalupu na Vysočině, kde dříve bydleli moji prarodiče, ale také chatu se zahradou, která sídlí kousek od našeho domova. Bydlím ve městě, a proto je pro mě osobně tato forma cestovního ruchu důležitá nejen z hlediska odpočinku, ale také díky možnosti trávení volného času se svými blízkými jinde než pouze v městském bytě. Tyto skutečnosti byly nejspíše mou největší motivací pro volbu právě tohoto tématu. Také si myslím, že chataření a chalupaření úzce souvisí s mým studovaným studijním programem. Ačkoliv obor Cestovní ruch na Vysoké škole polytechnické obnáší studium nejen předmětů ohledně cestovního ruchu jako takového, ale také například předmětů ekonomických, je důležité znát veškeré formy cestovního ruchu. Ať už se jedná o ty nejzákladnější, tak i ty specifické, pod které spadá i právě probírané chataření a chalupaření.

Cíl

Hlavním cílem této práce je zjištění perspektivy chataření a chalupaření u příslušníků skupiny Z. Tohoto zjištění bude dosaženo pomocí dotazníkového šetření v praktické části práce. Hlavní otázkou je, zda mladí lidé vůbec navštěvují objekty individuální rekreace, nebo o tento druh cestovního ruchu nemají vůbec zájem. Zajímavé bude zjistit, zda i člověk, který na chatu/chalupu nejezdí, má jakýsi chtíč to změnit, nebo zda se ho naopak tento fenomén vůbec netýká a nezajímá ho. Mezi dílčí cíle mohu zařadit současný stav řešené problematiky, kterému se věnuji v části teoretické. Vymezuji pojmy související s chatařením a chalupařením, dále pak jeho vznik a vývoj. Je také zmíněno chataření a chalupaření v zahraničí. Praktická část práce popisuje marketingový výzkum, jeho metody a techniky, díky nimž dosáhnu splnění hlavního cíle práce. Také pomocí chí-kvadrát testu budu řešit stanovené hypotézy. Práce je doplněna grafy a tabulkami, převážně v části praktické. Na závěr budou všechny nejdůležitější informace a momenty shrnuty.

1 Současný stav řešené problematiky

Tématu chataření a chalupaření se věnuje nespočet publikací, které můžeme rozdělit na literaturu českou a zahraniční. Díky množství těchto publikací, článků či například i výzkumů je zcela jasné, že tento jev je v České republice velkým fenoménem.

Pro tvorbu mé bakalářské práce jsou považovány za klíčové především české knižní publikace. Mezi ty nejdůležitější řadím knihu J. Vágnera, D. Fialové a kolektivu s názvem *Regionální diferenciacie druhého bydlení v Česku*. Kniha je přehledně řazena do několika kapitol a podkapitol, což umožňuje lepší orientaci v textu. Ocenila jsem především kapitoly o vzniku a vývoji. Autoři publikace se této tématice věnují nejen v této knize, ale vydali i mnoho dalších publikací na podobná témata. Například kniha *Tradiční a nové formy druhého bydlení jako významná součást vnitrostátního cestovního ruchu* autorky D. Fialové je rozdělena do kapitol, které pohlíží na druhé bydlení z různých perspektiv a úhlů (např. druhé bydlení jako jeden z typů cestovního ruchu).

Publikaci *Druhé bydlení v Česku* považuji za další ze základních. I. Bičík a kolektiv se zabývají druhým bydlením v Česku, rozdělením rekreačních lokalit a také informacemi o sčítání počtů objektů. Přínosné jsou určitě všechny základní informace o této tématice, které jsou zde dobře vysvětleny, neboť se jedná o souhrn metod pro výzkum problematiky a souhrn všech dosavadních získaných informací.

Množství monografií a článků, které jsem našla, můžeme rozdělit podle zaměření na ekonomické, kulturní či geografické a společenské. Za zmínku určitě stojí měsíčník již z roku 1969 s názvem *Chatař: časopis pro chataře a chalupáře*. Časopis se zabýval chalupařením a chatařením, které v těchto letech sílilo a právě to bylo rozhodujícím faktorem pro jeho vydávání. Také byl důležitý fakt, že doposud se tomuto tématu žádný jiný časopis u nás nevěnoval. Uvítací slova prvního vydání časopisu Chatař, který vycházel až do roku 1993, zněla takto: „*Je to zvláštní pocit, neopakovatelný. Posíláme vám čtenáři, první číslo našeho nového časopisu. Naděje, že je přijmete s povděkem, se trochu mísí s pochybnostmi, zda jsme zvolili tematiku tak, aby odpovídala většině z vás*“ (Žofková, 1969).

Již zmiňovaní autoři J. Vágner a D. Fialová jsou autory mnoha článků také v časopisech. Například *Geografické rozhledy* z roku 2012 obsahují jejich příspěvky o chataření a chalupaření a způsobech druhého bydlení v jiných částech světa. Tento článek je zajímavý především kvůli porovnávání počtu objektů v zahraničí a u nás. Podle autorů jsme dle počtu objektů nejbliže ke Švýcarsku či Dánsku, avšak i k ostatním severským zemím a také Polsku či Rakousku.

Socioložka Jana Duffková se tomuto tématu věnuje v časopise *Krok*. A to především v článcích zabývajících se chataření a chalupařením jako životním stylem. Uvádí, že tento fenomén je u nás velice proslulý a to hlavně díky poutu, které jsme si my sami k těmto rekreačním stavbám vytvořili a ne kvůli množství těchto objektů jak se může na první pohled jevit.

Problematika chataření a chalupaření z jakéhokoli úhlu je poměrně častým a oblíbeným tématem nejen knih či časopisů, ale také bakalářských a diplomových prací. Na Vysoké škole Polytechnické se dříve danou problematikou zabývaly dvě autorky, které zkoumaly analýzu tradice a perspektivy chataření a chalupaření v České republice (Smejkalová, 2010), (Salusová, 2010). Další autoři z jiných vysokých škol na toto téma pohlížejí například jako na specifickou formu cestovního ruchu (Vinikarová, 2008) nebo druhé bydlení sledují ve specifických oblastech (Bartolomová 2006).

1.2 Slovníček pojmů

V následující části bakalářské práce budou objasněny pojmy, které jsou klíčové nejen pro porozumění praktické části. Konkrétně se jedná o druhé bydlení, objekty individuální rekreace, trvale udržitelný cestovní ruch a generace. Dále bude vysvětlen pojem venkovská turistika, se kterou souvisí agroturismus, ekoagroturismus a také chataření a chalupaření.

Druhé bydlení

V současné době se moderní technologie rozšiřují rychlým tempem a tato doba je velmi uspěchaná. I z tohoto důvodu se lidé snaží uniknout stresu a navracejí se zpátky do přírody. Druhé bydlení je sociálním jevem, Vágner a Fialová ho definují takto: „*druhé bydlení chápeme jako komplex jevů a procesů, spojených s objektem (nebo částí objektu), který je přechodným místem pobytu uživatele nebo vlastníka, kteří využívají tento objekt především k rekreačním účelům*“ (Vágner, 2004, s. 20). Nejdůležitější vlastností druhého bydlení je rekreace, což znamená zotavení, odpočinek, osvěžení. Jde o způsob trávení volného času formou relaxace, regenerace i zábavy (Linhart, 1996, s. 919).

Objekty individuální rekreace

Již zmiňované druhé bydlení je jedním z označení chat a chalup, ale tyto objekty můžeme nazývat také jako objekty individuální rekreace. Do těchto objektů řadíme rekreační a zahrádkářské chaty, rekreační domky a trvalé i dočasné rekreační chaty v krajině (Bičík, 2001, s. 19-24). Ty se navzájem liší funkcemi, využíváním a vzhledem. Jak uvádí Zelenka (Zelenka, 2012, s. 198) objekty individuální rekreace jsou „*rekreační objekty ve vlastnictví účastníka cestovního ruchu nebo jeho přátel či příbuzných, které umožňují realizaci rekreačních aktivit spadajících mimo veřejné formy cestovního ruchu. Jedná se o objekty tzv. druhého bydlení.*“ Majitelé ODB (objektů druhého bydlení), které se nacházejí převážně u lesů a nejsou oploceny, dávají přednost pasivní rekreaci (procházky po okolí), na druhé straně majitelé OREL (objektů rekreačně a ekologicky lukrativních) využívají svůj menší oplocený pozemek k pěstování okrasných dřevin a ovocných stromů (Keyzlarová, 2003, s. 99-102).

Trvale udržitelný cestovní ruch

Cestovní ruch je v současnosti jedním z nejrychleji se rozvíjejících a nejprestižnějších odvětví průmyslu. Naprostá většina lidí po celém světě se s cestovním ruchem setkává, i díky tomu je průmysl cestovního ruchu částečně srovnatelný s jinými nejprestižnějšími průmyslovými odvětvími. Příjmy obyvatel rostou a zvětšuje se i jejich množství volného času. Převážná část obyvatel městských částí touží po návratu k přírodě a relaxaci na venkově.

Nejprve je zmíněna definice cestovního ruchu, jelikož trvale udržitelný cestovní ruch je pojmem, o kterém se teď častěji mluví. Definice trvale udržitelného rozvoje je mnoho, ale podstatou je chápání tohoto rozvoje jako snahy o harmonizaci sociálního a ekonomického rozvoje, ochrany životního prostředí spojené s cílem naplňování aktuálních společenských potřeb, přičemž nedochází k současnému ohrožování potřeb generací budoucích. Mimo jiné i v české legislativě najdeme definici trvale udržitelného rozvoje a to v Zákoně o životním prostředí § 6 zákona č. 17/1992 Sb. „ *Trvale udržitelný rozvoj je takový rozvoj, který budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů*“ (Pásková, 2014, s. 105). Svými slovy lze říci, že se jedná o cestovní ruch, který nezneškodňuje životní prostředí a neničí kulturní památky špatným využíváním a zacházením s nimi. V zahraničí se této problematice věnuje velké množství publikací, zmíním například anglickou literaturu, která se zabývá pojmy udržitelný cestovní ruch (sustainable tourism), zodpovědný cestovní ruch (responsible tourism) či měkký a zelený cestovní ruch (soft and green tourism), který je u nás známý jako ekoturismus. Ekoturismus znamená upřednostňování šetrného vztahu nejen k přírodě, ale k celému životnímu prostředí. Dělí se na ekoturistiku a venkovskou turistiku, kterou dále specifikují, jelikož úzce souvisí s tématem této práce (Pásková, 2014, s. 105-106).

Venkovská turistika

Jak již bylo zmíněno, venkovská turistika je jedna z forem udržitelného cestovního ruchu a je úzce spojena s přírodou. Všechny složky jsou společně spjaty a vzájemně se doplňují a prolínají. Jedná se o druh vícedenního cestování spojeného s rekreačními aktivitami na venkově. Venkovský cestovní ruch se odehrává na venkovech, tzn. v menších sídlech s nižší hustotou obyvatel. Řadí se do ní agroturismus, ekoagroturismus a chataření a chalupaření (Kolektiv autorů, 2007, s. 10-11). Pro lepší pochopení rozdílů mezi městským a venkovským cestovním ruchem byla vytvořena tabulka (viz příloha B).

Agroturismus

Specifičností agroturismu je nejen vztah k přírodě, ale zejména přímý vztah k objektům se zemědělskou funkcí a také vztah k zemědělské činnosti. Pro lepší představu, jde o takové trávení volného času, které je spojeno s odpočinkem ve zdravém prostředí, ale hlavně s účastí na činnostech spojených se zemědělstvím. Agroturismus je oblíbený především u rodin s dětmi, poněvadž na venkovských statcích mohou zažít pravou atmosféru venkova. Určitě neobyčejným zážitkem je setkání s hospodářskými a domácími zvířaty a jejich péče. Návštěvníci se po farmě mohou pohybovat zcela volně, ptát se na zajímavé otázky a celkově se obeznámit s chodem farmy (Kolektiv autorů, 2007, s. 10-11).

Ekoagroturismus

Ekoagroturismus je součástí agroturismu. Jedná se o pobyt návštěvníků na farmách s ekologickým hospodařením, které jsou umístěny ve zdravotně příznivých podmínkách životního prostředí. A důležitá je také produkce výrobků – bioproduktů. Zvířata jsou zde krmena a chována přirozeným způsobem, ekologická farma nepoužívá žádné chemikálie, umělá barviva, hormonální přípravky či cokoliv, co by mohlo negativně ovlivnit chov zvířat a pěstování rostlin. Ochrannou známku BIO mohou používat takové produkty ekologického zemědělství, které splňují mezinárodní standardy a podléhají nekompromisní kontrole (Kolektiv autorů, 2007, s. 10-11).

Chataření a chalupaření

Chataření a chalupaření spadá také do typů venkovské turistiky, avšak vzhledem k tématu této práce bude popsáno podrobněji. Budou vysvětleny dva hlavní pojmy - chataření a chalupaření a případné rozdíly mezi nimi. Tyto pojmy se velmi často uvádějí jako totožné, ačkoliv tomu tak není.

Chataření

Jako začátek chataření u nás je považováno meziválečné a poválečné období, které se pojí s trampíngem¹, který byl populární u prvních majitelů chat.

Postupně se chataření stávalo více oblíbený, ale jeho velký rozvoj byl později omezován státem (Zákon č. 53 Sb. z roku 1966 na ochranu zemědělského půdního fondu a Usnesení vlády č. 130 z roku 1971 regulující chatové výstavby).

V minulosti se mezi nejpočetnější skupinu chatařů řadili lidé středního věku z měst s dětmi do 15 let. Většina těchto lidí považovala chataření za druh rekreace, jelikož bydleli v družstevních či nájemních bytech. Majitelé chat toužili po kontaktu s přírodou a po samotě a klidu, právě proto byla převážná část chat stavěná mimo obec a tak se majitelé s místními obyvateli téměř nestýkali. Chataření je spíše pasivnější forma rekreace, avšak většinu chat si majitelé postavili svépomocí (Fialová, 2007).

Chata

„Přízemní objekt s případným podkrovím o stanovené maximální velikosti, který je už svým řešením určen pro rekreační pobyt včetně ubytování“ (Franc, 2013, s. 553). Jako další definici uvádím tu od autorky knihy *Chatařství: architektura lidských snů a možností* Veroniky Zapletalové, neboť se mně osobně velice líbí a utkvěla mi v paměti. *„Chata je od prvopočátku stavěná jako místo, kde chce být dotyčný stavitel, její majitel šťastný. To znamená, že její funkcí je lidské štěstí“* (Zapletalová, 2007, s. 414). Chaty jsou určeny především pro sezónní rekreaci, nejvíce v létě a někdy i v zimě.

¹ Trampíng znamená pobyt v přírodě, cílem je kontakt s divokou a původní přírodou

Chatař

Chataři jsou velmi často popisováni jako individuálně zaměřeni lidé. Jak již bylo zmíněno na začátku, chataři jsou pojeni s trampingem, což je ovšem v rozporu s tvrzením Veroniky Zapletalové, která popisuje vzájemný kontakt chatařů takto: „Zajímavá sociologická věc je, že potřebují kontakt, oni nejezdí do přírody kvůli tomu, aby byli sami, ale utíkají z těch paneláků z města, kde jsou sami. Utíkají na tu chatu, aby měli společnost. Dělají ty samé věci jako doma, a vlastně z daleka tak nechodí do přírody, ale potřebují společnost“ (1). Trampové totiž hledali spíše klid, samotu a utíkali z měst.

Chalupaření

Chalupaření je významnou složkou domácího cestovního ruchu, ale není již tak rodinného charakteru jako chataření. Motivací je zcela jistě odreagování se od městského typu života, vyznačuje se také aktivní prací na zahrádkách a zapojováním se do venkovského života. Za značný nárůst počtu chalup v Československu mohlo Usnesení vlády č. 283 z roku 1971, podporující rekreační využívání stávajícího bytového fondu v nestřediskových obcích, tzn. chalupaření. (Fialová, 2007)

Chalupa

V *Průvodci kulturním děním a životním stylem v českých zemích 1947-1967* najdeme definici od J. Knapíka a M. France, kteří definují chalupu jako: „venkovský objekt původně určený pro trvalé bydlení (eventuálně tvořící hospodářské zázemí trvale osídleného objektu), který byl později využíván k rekreačním účelům“ (Knapík, 2011, s. 374). Chalupa v převážné většině sloužila v minulosti jako trvalé bydliště, poté ji zdědili potomci. Mohou být jak součástí obce tak umístěny ve volné přírodě. Dnes tedy můžeme vidět chalupy, které slouží jako rekreační objekty, ale dříve měly úlohu sýpek, stodol či mlýnů.

Chalupář

Díky umístění chalup měli chalupáři na rozdíl od chatařů větší možnost aktivního zapojení do venkovského života a navázat nové kontakty s místními obyvateli a byli více otevřeni novým vztahům (Fialová, 2007).

Generace

Zvláště pro porozumění praktické části této práce je důležité si vysvětlit také pojmy, které úzce souvisejí se zrealizovaným výzkumným šetřením. Pojem generace představuje určitou skupinu lidí, která je typická nejen svým chováním, ale také životním stylem či jejich preferencemi. V dnešním moderním světě žije už šest generačních skupin. Jedná se o starší skupiny - Největší generace, Tichá generace a Baby Boomers. Poté jsou to generace současnosti - Generace X, Generace Y a Generace Z.

Nejstarší generací jsou lidé narozeni v letech 1901-1924. Příslušníci této skupiny zažili nejen Velkou hospodářskou krizi, ale také druhou světovou válku a pamatují si tedy život bez elektrospotřebičů či třeba letadel. Období od roku 1924-1945 je nazýváno obdobím tichým, lidé narozeni v těchto letech dospívali v poválečném období. Příslušníci Tiché generace jsou typičtí především svou pracovitostí. Velmi význačnou skupinou jsou Baby Boomers, lidé narozeni v letech 1946-1964. Jelikož se jedná o příslušníky narozené po druhé světové válce, je toto období typické velkou porodností. Lidé z této skupiny jsou první generací s televizí, ale také generací s prvními případy rozvodů (3).

Generace X, lidé narozeni v letech 1965-1980, si pamatují školy bez počítačů a bohužel to byli většinou děti vyrůstající v rozvrácených rodinách. Mají tendenci pozdě se brát a rychle se rozvést. Kdežto Generace Y již není přesně datově definována, avšak jedná se především o lidi narozené v 80. letech 20. století. Sofistikovaní, technologicky zdatní a moudří, takto jsou popisováni příslušníci generace Y. V této době dochází k technologickým změnám a vývoji, postupně se rozšiřuje internet a vše, co s ním souvisí. Do poslední Generace Z řadíme lidi, kteří se narodili v 90. letech 20. století, jde tedy o současnou generaci mladých lidí. Tato generace nezná svět bez mobilních telefonů a počítačů. Generace Z je pro tuto bakalářskou práci klíčová. Byla zkoumána perspektiva chataření a chalupaření právě u této generace, která je již hodně ovlivněná počítači, telefony, internetem a celkově digitálním světem (3).

1.3 Vývoj chataření a chalupaření

Tato kapitola je rozdělena na menší podkapitoly, kde jsou popsány a vymezeny jednotlivé důležité historické etapy vývoje druhého bydlení v České republice. Vznik a vývoj chataření a chalupaření ovlivňovalo mnoho okolností. Aby se mohlo dále dobře rozvíjet, je především důležitá poptávka ovlivněná děním ve společnosti a také nabídka spojená s vývojem osídlení.

Chataření a chalupaření je v České republice fenoménem s dlouholetou tradicí. Jak uvádí Vágner (Vágner, 2004, s. 68) v Česku jsou vynikající podmínky pro rozvoj druhého bydlení i z důvodu zřetelné členitosti krajiny. Rekreační sídla a královské rezidence se nejen u nás začaly stavět již v době středověku. Proto jsou tato sídla považována za první rekreační objekty, ačkoliv nesloužily pouze k rekreaci, ale byly využívány především šlechtou a panovníky, čili lidmi z nejbohatších a nejvyšších vrstev společnosti. Jako typické příklady nejznámějších polyfunkčních objektů uvádím hrad Karlštejn a Letohrádek královny Anny v Praze. Hrad Karlštejn byl založen roku 1348 Karlem IV., který měl předem dobře promyšlené jeho využití. Později roku 1538 byl vystavěn Letohrádek Královny Anny využívaný především sezónně k odpočinku královské rodiny. Nelze říci, že různé lovecké chaty, zámečky, letohrádky či jiné rezidence sloužily pouze k sezónní rekreaci bohatším majitelům, nýbrž v mnoha případech šlo i o celoročně využívané objekty s trvale žijícím obyvatelstvem, například služebnictvem. Avšak výše zmíněné objekty se zpravidla pod pojem druhé bydlení neřadí (Vágner, 2004, s. 68-69).

Přístřešky, boudy a úkryty stavěné vojáky, pastevcí a lovci lze také považovat za dávné předchůdce druhého bydlení u nás. V posledních dvou stoletích se k rekreaci využívaly původní pastevecké salaše a boudy, především v oblastech Krkonoš a Beskyd. Avšak v tomto období je rekreace z největší části pořád výsadou movitějších obyvatel, výjimkou jsou např. Klub českých turistů nebo Sokol, které jsou spjaty se spolkovou činností. Tyto spolky i mnohé další, např. první turistické organizace v Čechách – německý Wanderklub založený v Karlových Varech roku 1861 nebo Pohorská jednota Radhošť založena roku 1884 jako první český spolek, měly obrovský význam pro následující rozvoj cestovního ruchu a především pro chataření a chalupaření (Bičík, 2001, s. 167).

1.3.1 Období 1900-1920

Díky rozvíjejícímu se průmyslu se zvyšuje počet obyvatel žijících ve městech. A právě v důsledku toho se u nich začíná projevovat snaha o větší kontakt s přírodou. Využití volného času v přírodě nebylo u všech lidí totožné, pro vzdělanější lidi a lidi z vyšší vrstvy jsou v období 1900-1920 charakteristické tzv. „útěky z měst“ související s různorodými typickými venkovskými aktivitami, např. s rybařením či jednodenními výlety po okolí. Avšak bližší poznávání přírody spjaté se stanováním a tábořením bylo typické zejména pro mladší generace a nižší vrstvy.

Podle Vágnera a Fialové se tato doba u nás pojí i se vznikem tzv. „trampingu“ neboli s hnutím mladých lidí, kteří vyznávali návrat k přírodě. Než vzniklo přímo trampské chataření, bylo pro trampy typické prcháání do neobjevených a osamocených míst, volnější, později usedlejší táboření a také vodácká turistika. Kolem roku 1918 byl tramping oficiálně založen a to díky vzniku Tábora řvavých, který sídlil ve vltavských Svatojánských proudech. Tramping se pomalu vyvíjel a z počátečního přespávání ve stanech byly budovány trvalé boudy a sruby nazývány trampskými osadami. Není proto divu, že již v roce 1919 vzniká „Ztracená naděje“, první tramská osada nejen se stany, ale už i s několika chatami vyrobenými ze dřeva, které trampové často stěhovali z jednoho místa na druhé, občas i po vodě (Vágner, 2004, s. 71). Hlavními představiteli a prvními obyvateli osad byli převážně muži. Manželky, přítelkyně a jejich děti zde přicházely až o něco později. I díky tomu se začaly stavět první rodinné rekreační chaty a osady, kde byl typický kulturní život spojený s různými koncerty a sportem. Poněvadž v tomto období byla železniční doprava nejdostupnější a nejlevnější alternativou cestování, začaly se osady později zakládat právě v návaznosti na železniční tratě. Začínají se objevovat i první prvky skautingu, který úzce souvisí, ba dokonce vychází z trampingu. Profesor Antonín B. Svojsík je zakladatelem trampingu a skautingu u nás. Po zkušenostech v mladé Anglii šířil skauting pomocí Svazu skautů, kam mohli vstoupit všichni mladí. Hlavním heslem je rovnost, svornost a bratrství. Toto sociální hnutí bylo ovlivněno dobrodružnou literaturou, filmem a woodcraftem.² Bohužel v dnešní modernější době nenajdeme původní trampingovou chatu nebo oblast, ale podobné rysy můžeme pozorovat u majitelů domků či srubů a v neposlední řadě i u horolezců či vodáků (Hurikán, 1990, s. 272).

² Woodcraft v překladu lesní moudrost, dovednost. Zahrnuje především opracovávání dřeva.

1.3.2 Meziválečné období

Z trampingu se postupně vytvářela tendence k rodinnému rekreačnímu chataření. Individuální rekreace byla v období první světové války velice omezená a chaty byly v převážném vlastnictví zámožných a bohatých lidí, kteří je využívali jako letní sídla a převážná část těchto rekreačních domků byla v dostupných lokalitách u Prahy. Kdežto chudší obyvatelé si oblíbili chaty, kde mohli pracovat na zahrádkách a pečovat o ně. A právě tendence těchto středních a nižších vrstev společnosti byla považována za jeden z rozdílných znaků vývoje chalupaření a chataření u nás v porovnání se zahraničím a také již můžeme hovořit o českém specifickém faktu – druhé bydlení. Všichni lidé pocíťovali čím dál větší žádostivost návratu do přírody. Díky rozvíjející se urbanizaci, která souvisela také s vyššími peněžními prostředky obyvatel, větším počtem volného času a intenzivnější a dostupnější dopravou, nastal rozmach rekreace (Bičík, 2001, s. 167).

V první etapě se začaly stavět rekreační vily a domky nacházející se poblíž větších měst v dobře přístupných lokalitách, nejvíce u Prahy a Brna. Tyto objekty lidé využívali trvale, pravidelně i přechodně. Pokud je sami dostatečně nevyužívali, docházelo k pronájmům či půjčování objektů příbuzným či přátelům a k dlouhodobějším návštěvám. Špatná kvalita životního prostředí, znečištění ovzduší a jiné podobné faktory byly největší motivací pro druhé bydlení. Lidé toužili po odpočinku od městského způsobu života a tak se koncentrovali do okrajových klidnějších částí, kde byla tato situace lepší. Mohli zde chodit na výlety, věnovat se zahrádkaření a různým sportům. Uvádí se, že v roce 1930 existovalo už 23 tisíc objektů druhého bydlení (hlavně v zázemí Prahy) a v období před druhou světovou válkou již existovalo více než 40 tisíc objektů individuální rekreace (Bičík, 2001, s. 45). Mnoho Čechů muselo v této době emigrovat do zahraničí (Kanada, USA, Austrálie) a spolu s válečnými legionáři přinesli po návratu nový životní styl podobný „divoké přírodě“. Proto docházelo k růstu oblíbenosti skautingu, vodáctví a turistiky. Trávení volného času (neděl i dovolených) v osadách a výstavba nových osad se postupně začala objevovat i v okolí dalších měst, především Ostravy a Plzně. Tento jev se velice rychle rozvíjel a převážná část obyvatel trávil svůj volný čas právě v těchto chatových oblastech. Bylo to ovlivněno i tím, že nižší vrstvy společnosti neměly přístup k jiným formám cestování ať už do zahraničí nebo dovolené přes cestovní kanceláře (Bičík, 2001, s. 167).

1.3.3 Období po druhé světové válce do konce 60. let

Druhá válka ovlivnila individuální rekreaci v celosvětovém měřítku a zpomalila tak rozvoj druhého bydlení. Lidé měli jiné starosti a řešili důležitější věci a ne to, jakým způsobem rekreovat. Důležitým mezníkem byl také rok 1953, kdy došlo ke znehodnocení peněz v měnové reformě a mnoho lidí přišlo o peníze, které měly našetřené. Avšak po mírném útlumu, který nastal ihned po druhé světové válce, přišel bouřlivý rozvoj související především s odsunem Němců z pohraničí a migrací mladých lidí do velkých měst, zejména pak kvůli práci v průmyslu. Znamenalo to spoustu volných a prázdných domů či různých usedlostí k rekreaci. Lidé toho hned využili a začali objekty spravovat, rekonstruovat a používat k rekreaci, což pomohlo také proti možnému chátrání, ale přitom si stavby zachovaly tradiční ráz. V tomto případě se již nejednalo o skromné malé chaty, šlo o původní obytné domy, tudíž byly stavby větší a honosnější, a právě v tomto období se poprvé začíná používat pojem chalupaření. Ačkoliv negativní dopad spojený i se zákazem cestování do zahraničí přinesl alespoň jinou pozitivní věc a to nebývalý rozmach domácího cestovního ruchu a druhého bydlení u nás. Vznikaly chatové a chalupářské kolonie a objekty druhého bydlení jsme již nenašli jen v zázemích velkých měst, ale také ve větších vzdálenostech od center. Koncentrace narůstala v horských a podhorských oblastech, zejména v Jeseníkách a Beskydech. Majitelé usedlostí v mnohých případech měnili podobu objektů tak, aby vzhledem či vybavením připomínaly jejich městské byty. Používal se výrazně beton a kolem chat a chalup se stavěly ploty, také proto bohužel nedocházelo ani ke komunikaci se sousedy a každý měl svůj vlastní svět. I přesto bylo chataření a chalupaření velice oblíbené a to i v důsledku výrazného nárůstu hromadné dopravy (autobusů), čili nízkých nákladů na dopravu a také zkrácení pracovního týdne jen na 5 dnů. Toto období, až na menší výjimky, mělo pozitivní dopady na rozvoj druhého bydlení a přineslo výhody pro všechny lidi v jejich seberealizaci (rekonstrukce, zahrádkářství) a v samozásobitelství, kdy si lidé pěstovali vlastní ovoce a zeleninu (Bičík, 2001, s. 45).

1.3.4 Období do konce 80. let

Období od konce 60. let do konce 80. let je také dalším důležitým mezníkem v rozšiřování druhého bydlení. Nejdůležitější byl rok 1968, který svým způsobem prohloubil podněty k chataření a chalupaření. Atmosféra ve společnosti byla napjatá, docházelo například i ke kritice stalinismu. Mnoho obyvatel bylo nuceno změnit zaměstnání, vytrácela se seberealizace a pobyt na chatě či chalupě brali mnozí jako útěk od města plného stresu a spěchu. Přichází také nový pojem víkendový a prázdninový „eskapismus“ chápaný jako únik od reality do jiného světa (Bičík, 2001, s. 47).

Nicméně právě 70. léta se pojí s největším „boomem“, poněvadž množství objektů k individuální rekreaci se zdvojnásobilo, ročně se stavělo až 8 tisíc nových objektů a cestovní ruch díky tomu vzrůstal. V roce 1971 bylo v České republice cca 156 tisíc objektů individuální rekreace a necelých deset let poté již 280 tisíc objektů (Vystoupil, 2010). Fakt, že někdo vlastnil chatu či chalupu značil jakousi prestiž. V dnešní době již dobře zajištěného člověka většinou snadno poznáme, v minulosti ale nebylo tolik možností jak ukázat své společenské postavení. A tak vlastnictví chat a chalup pomohlo k předvádění se a bylo také spojené s realizací touhy vlastnit něco svého nebo uložit naspořené peníze do nemovitosti. Chaty jsou v tomto období modernizovány, zavádí se elektřina a s ní souvisí vybavování chat a chalup starými televizory či cívkovými magnetofony. Pobyt zde se proto prodlužoval, někdy i na více než třetinu roku, rodina se zde scházela pouze se svými nejbližšími a vytvářela tak své soukromé prostředí, které bylo mnohdy oblíbenější než jejich trvalé bydliště (4).

Osmdesátá léta jsou již obdobím klidnějším, výstavba rekreační objektů doznívá. Na druhou stranu se realizuje výstavba panelových domů z důvodu zvýšené porodnosti a nárůstu počtu obyvatel ve městech. S výstavbou jsou bohužel spojeny i negativní faktory, zejména znečišťování životního prostředí (nakládání s odpady, znečištění vody) a neprůjezdnost měst či dlouhé čekání v kolonách (Bičík, 2001, s. 49). Zálesáci v zeleném oblečení, s kytarami, toulající se o prázdninách a víkendech přírodou, táboření a budování novodobějších trampských chat a srubů, i to vše je spojeno s 80. léty a tento zajímavý fenomén je označován jako tzv. nový tramping (Vágner, 2004, s. 75).

1.3.5 Období 90. let

Po revoluci roku 1989 chataření a chalupaření ustupovalo, avšak nezmizelo. Mohla za to především změna společensko-ekonomických a politických faktorů. Padl komunismus a tak si lidé volili zaměstnání dle jejich vzdělání a oboru, mnoho z nich začalo podnikat a díky tomu dochází k nedostatku volného času. Tomuto úpadku přispělo i otevření hranic, mohlo se tedy cestovat i do zahraničí, poznávat jiné země a byly také rozvíjeny jiné formy tuzemské rekreace. Lidé si užívali volnosti a práci věnovali veškerý svůj čas. Ztrácela se tendence se v pátek sbalit, odjet na chalupu nebo chatu a štípat tam dříví či natírat plot a v neděli jet zpět domů. Zvyšovaly se ceny pozemků a nákladů na dopravu, objekty druhého bydlení sloužící příbuzným a blízkým se často mění na ubytovací zařízení sloužící všem jen pro přechodné ubytování, nejčastěji v penziony. Tyto penziony jsme mohli najít nejčastěji v atraktivnějších místech prázdninové rekreace a byly převážně určené pro zahraniční klientelu (Bičík, 2001, s. 50).

Mnoho majitelů s nedostatkem volného času využívalo chaty a chalupy alespoň k pronájmu, který byl pro ně významným příjmem. Tohoto podnikatelského záměru si všimly realitní agentury a kanceláře a tyto pronájmy často zprostředkovávaly. Nicméně nijak výrazně to tento trh neovlivnilo, poněvadž bylo zjištěno, že přes 90 % majitelů nechce své objekty v budoucnu nikdy prodat. Fenomén chataření a chalupaření se stává nákladnějším a proto si lidé z nižších vrstev údržbu v mnohých případech nemohou již dovolit, ale stále je toto jejich vlastnictví výhodným uložením úspor. Zvyšují se také rozdíly v typech objektů, přibývají mohutné vily, které poskytují možnost jiných využití, např. k pracovním činnostem (sklady, kanceláře). Objekty se začínají měnit na restaurace, cukrárny, vinárny, ba dokonce na prodejny suvenýrů, zkrátka se měnily tak, aby poskytovaly služby, které turisté vyžadovali (Bičík, 2001, s. 50-51).

Dá se tedy říci, že toto období je pro rozvoj chat a chalup vrcholové, protože v České republice se nacházelo v 80. a 90. letech 128 tisíc neobydlených domů, 267 tisíc objektů individuální rekreace a odhadovaný počet (jelikož se nesleduje) altánů a zahradních domků na 80 tisíc. U nás se tedy v této době nacházelo celkově okolo 500 tisíc rekreačních objektů (Bičík, 2001, s. 49).

1.3.6 Období současnosti

Chataření a chalupaření, fenomén České republiky, se v současné době pořád více a více rozmáhá. Mnoho rekreačních objektů se buďto přestavuje na obytné domy nebo slouží k pravidelnějšímu obývání. Celkově se tento fenomén modernizuje díky novým formám chataření, například stabilně zaparkovaných maringotek a karavanů, které najdeme u rybníků či přehrad sloužící rybářům či ostatním lidem k rekreaci. Tento vývoj s sebou nese několik pozitiv, ale i negativ.

Pronájem chat se stává populárnějším nejen u českých obyvatel, ba dokonce i u zahraničních turistů. Zejména pak pronájem v oblíbených a atraktivních částech naší republiky jakými jsou Krkonoše či Šumava. Objekty jsou zcela přizpůsobeny k obývání v jakémkoli ročním období. Pozitivním faktem je také to, že hlavně u lidí v důchodovém věku dochází k obývání chat a chalup celosezónně, jejich druhé bydlení se tedy stává bydlením prvním a to je pro ně výhodnější nejen z ekonomického hlediska. Mladí lidé s dětmi si zde také nachází jakési útočiště před městským stylem života, převážně proto, že je zde příznivé prostředí pro jejich děti. Jestliže pro tyto lidi není problém každodenní dojíždění do zaměstnání a obec je dostatečně občansky vybavena (obchod, školka apod.) je více než pravděpodobné, že počet těchto objektů v budoucnu stále poroste. Vznikají také bytové domy, které jsou pronajímány či slouží k prodeji. Tyto domy jsou podstatně dražší, nicméně lidé si je přesto koupí, jelikož se domnívají, že se o takovéto objekty nebudou muset tak moc starat jako o starší chatu či chalupu (Vágner, 2004, s. 76-80).

Ačkoli to vypadá, že na tomto způsobu trávení volného času či dokonce bydlení není nic negativního, zmíním pár nevýhod. Chaty jsou hromaděny na menším prostoru, díky čemuž ztrácí chataři své soukromí a některým to může velmi vadit. Bohužel chaty jsou stavěny už nejen v dopravně dobře dostupných oblastech, ale nachází se i v odlehlejších částech, tudíž nezbytností je vlastní automobil. I z tohoto důvodu dochází k ekonomickým krizím a ke zdražování pohonných hmot. K této době neodmyslitelně patří i masová výstavba satelitních městeček. Mladé rodiny staví domy za městy, kde je kvalitní dopravní dostupnost a dojíždění do města není žádný problém. Samozřejmě chaty a chalupy pro tyto lidi ztrácí smysl. Dochází ke komercializaci a výstavbě rekreačních areálů a vesnic, ať už například na Lipně či v Podkrkonoší (Vágner, 2004, s. 76-80).

1.4 Druhé bydlení v zahraničí

V této kapitole se věnuji problematice druhého bydlení v zahraničí. Jelikož je chataření a chalupaření především fenomén České republiky, nezabývám se žádnými statistickými vyjádřeními, nýbrž jen obecným seznámením se s touto tematikou jinde ve světě.

Jak píše Vágner (Vágner, 2004, s. 26), prozatím neexistuje v mezinárodním měřítku žádná pevně stanovená definice těchto pojmů. Je důležité zmínit, že například v anglickém nebo německém jazyce nemají doslovný překlad našeho „chataření a chalupaření“. Když už se s těmito pojmy v cizojazyčné literatuře či jinde setkáme, narazíme na anglické výrazy typu summer houses (letní domy), second homes (druhé domovy) či weekend houses (víkendové domy). V němčině pak na pojem Zweitwohnungen (či Zweitwohnsitze) neboli druhé domovy. Zajímavý je také překlad z francouzštiny, která využívá pojmu résidence secondaire, doslovně přeložený jako druhý domov. Když to shrnu, angličtina má nejvíce pojmů vysvětlující tuto problematiku, avšak žádný z uváděných jazyků nemá doslovný překlad chataření a chalupaření, setkáme se jen s pojmy druhé bydlení, druhý domov.

Ačkoliv se může zdát, že tato volnočasová aktivita je jedinečná jen u nás, není tomu tak. Chataření a chalupaření je v České republice sice fenomén, avšak tento způsob rekreačního bydlení je rozšířen i v jiných zemích, níže uvádím pár příkladů.

Když se zaměříme na Evropu rekreační bydlení je rozšířeno nejvíce v severní části (ve Skandinávii), nejpatrněji pak ve Finsku. Objevují se zde ale nějaké rozdíly, například u nás najdeme chaty či chalupy často blízko svého trvalého bydliště nebo v kratší vzdálenosti. Ve Skandinávii majitelé těchto objektů dojíždějí až do desetinásobných vzdáleností. A jelikož je rybaření nejčastější a oblíbenou činností obyvatelů všech severovýchodních zemí, nalezneme zde také mnoho primitivnějších obydlí sloužících k jiným účelům, mají tedy jednodušší vybavení i celkový vzhled (Bičík, 2001).

Velkým množstvím objektů druhého bydlení z evropských zemí se pyšní také Francie. Nejenže zde najdeme mnoho zrekonstruovaných farmářských objektů, ale i spoustu letních domků nacházejících se u pobřeží a sloužících především pro rodinnou rekreaci nejen v letních měsících.

Abychom nezůstali jen u Evropy, Bičík se zaměřuje i na Severní Ameriku. Uvádí, že rekreační systémy jsou zde velmi rozdílné a objekty druhého bydlení se liší v různých oblastech zejména pak jejich významem. Občané Spojených států amerických, majitelé rekreačních objektů, jsou diferencováni od majitelů u nás odlehlostí a samotou těchto objektů. Chaty a chalupy se tam nachází i 500 kilometrů od trvalých bydlišť. Díky kvalitní síti rychlostních komunikací a mobilitě občanů to ovšem pro ně není žádný problém (Bičík, 2001).

Z toho, co předcházelo, plyne, že typologie, struktura, umístění rekreačních objektů a situace postavení v životě českých občanů se liší. Ve výše zmíněných zemích se objekty druhého bydlení ve velkém množství sice nacházejí, nejsou však využívány tak často a mají především jinou podobu a využití. Chataření a chalupaření je v České republice fenoménem tedy především díky významu a pozici a hlavně blízkému vztahu k těmto objektům, čili rozhodně ne kvůli jejich počtu (Bičík, 2001).

1.5 Marketingový výzkum

Tato bakalářská práce zkoumá perspektivu chataření a chalupaření, jako specifické formy cestovního ruchu, u příslušníků skupiny Z. Cílem výzkumu bylo zjistit, jaký mají příslušníci generace Z vztah k chataření a chalupaření. Dotazníkový formulář byl koncipován tak, aby zjistil chování respondentů a jejich názory ohledně této problematiky, dále byly zvoleny otázky ohledně dovolené či prodlouženého víkendu.

Metoda a technika výzkumu

Nejprve je nutné uvést rozdíl mezi metodou a technikou výzkumu, jelikož tyto dva pojmy jsou rozdílné a někdy jsou zaměňovány. Obecným termínem je metoda výzkumu, při které jde hlavně o charakter poznávací činnosti. Proto za metodu považujeme experiment, dotazování a pozorování. Kdežto více specifická je právě technika výzkumu, je úzce zaměřena a je při ní důležitá technologie provedení (Surynek, 2001, s. 80).

Metody výzkumu

Všechna potřebná data lze od respondentů získat různými způsoby, kdy každá ze zvolených variant má své plusy i minusy. Za základní metody kvantitativního výzkumu považujeme pozorování, dotazování a experiment (Malý, 2004, s. 46). Vzhledem k tomu, že praktická část se zabývá dotazováním, experiment a pozorování budou nastíněny jen okrajově. Dotazování jako celku se tato práce věnuje hlouběji.

Metoda, kdy se pozorovaný subjekt nijak aktivně neúčastní, se nazývá **pozorování**. Pozorovatel situaci sleduje, zaznamenává a vyhodnocuje pocity a chování, které pozorovaný předvádí. U dětí, které ještě neumí přesně sdělit a popsat své pocity, je tato metoda tou nejefektivnější (Hague, 2003, s. 68).

Při **experimentu** se sbírají data pomocí uměle vytvořených situací, přičemž výzkumník se snaží zachytit reakce a chování účastníků. Experiment je nejčastěji používaný, když se testují nové produkty či pro zjišťování jak reklamy působí na potenciální zákazníky (Příbová, 1996, s. 50).

I pro tuto bakalářskou práci byla zvolena metoda **dotazování**, proto není divu, že právě dotazování je metodou nejrozšířenější. Princip je založen na kladení otázek respondentům a zároveň jsou jejich odpovědi zaznamenávány. Dotazování má čtyři podoby: osobní, písemné, telefonické a elektronické. Nyní bude každá z uvedených podob stručně charakterizována.

Při **osobním dotazování** respondent buďto odpovídá přímo na otázky a tazatel jeho odpovědi zaznamenává nebo taktéž situace, kdy své odpovědi doplní do dotazníku respondent sám. Mezi výhody osobního dotazování určitě patří objasnění dotazů respondentů při jakýchkoli nejasnostech a také fakt, že sbírání informací je zvládnutelné v relativně krátkém čase. Na druhou stranu nevýhodou je nepřímé ovlivňování respondentů pomocí například nevhodně použité interpretace či osobní zábrany, které může respondent vůči tazateli mít (Příbová, 1996, s. 48).

Písemné dotazování se nazývá také dotazováním poštovním kvůli rozesílání dotazníků poštou. Je nutná srozumitelnost a snadná pochopitelnost otázek z důvodu vyplňování dotazníků respondenty zcela samostatně. Široký okruh respondentů, dostačující čas na vyplnění a možnost promyšlení jsou výhodami písemného dotazování. Nevýhodami však jsou nízká návratnost a případné neporozumění otázek (Bednařík, 2008, s. 42-43).

Dotazování telefonické je podobné tomu osobnímu, ačkoliv nejde o přímý styk respondenta a tazatele. Mezi výhody se řadí nízké náklady a rychlost realizace rozhovorů. Avšak za nevýhodu považujeme nutnost vlastnit telefon, nicméně v dnešní době toto nebývá již problém (Příbová, 1996, s. 48-49).

Metodou nejmladší je **dotazování elektronické**. Jelikož se internet stal nedílnou součástí našich životů, pronikl i do technik a metod dotazování. Dá se říci, že tato metoda dotazování je jakýmsi souhrnem výhod telefonického a písemného dotazování, kterými jsou již zmiňované nízké náklady, rychlost rozesílání a obrovské množství potenciálních respondentů díky sociálním sítím apod. Má však i své nevýhody, kterými jsou neochota odpovídat či strach z možného zaslaného spamu (Kotler, 2001, s. 127).

Tabulka č. 1: Srovnání technik dotazování

Hledisko	Osobní	Písemné	Telefonické	Elektronické
Výše nákladů	Vysoká	Nízké	Střední	Nejnižší
Náročnost na organizaci	Vysoká	Nízká	Roste v závislosti na počtech rozhovorů	Nízká
Míra návratnosti odpovědí	Vysoká	Nízká	Dostí vysoká	Nízká
Kontakt s respondentem	Úzký	Žádný	Nepříliš úzký	Žádný
Využití v kvantitativních výzkumech	Vysoké	Omezené	Dostí vysoké	Vysoké
Rychlost provedení	Střední	Střední	Vysoká	Vysoká

Zdroj: Příbová, M. a kol. 1996, s. 50 osobně doplněno o dotazování elektronické pomocí Kozel, R.,

Mynářová, L., Svobodová, H., 2011, s. 89

Tabulka č. 1 uvádí porovnání základních technik dotazování dle různých hledisek, jakými jsou rychlost provedení, kontakt s respondentem a jiné. V původní tabulce z roku 1996 od Marie Příbové bylo uvedeno pouze dotazování osobní, písemné a telefonické. Elektronické dotazování je poměrně novou technikou a v roce 1996 se ještě nepoužívalo, jelikož bylo jen pár respondentů, kteří používali elektronickou poštu. Elektronické dotazování se však postupem času stává běžnou výzkumnou technikou a je také stále více oblíbené (Příbová, 1996, s. 238).

2 Primární výzkum

Zrealizovat výzkum pomocí dotazníkového šetření s sebou nese několik kroků, které je nutno dodržovat. Tento výzkum je třeba naplánovat, poté zrealizovat a celý tento proces dělíme do několika fází. Přípravná etapa výzkumu je částí první a jsou zde definovány cíle výzkumu. Součástí je vytvoření plánu výzkumu a určení metody, která se nejvíce hodí ke sběru informací. V první fázi se také stanovuje harmonogram výzkumu. Druhá fáze má několik kroků a nazývá se fází realizační. Dochází tedy již ke sběru informací, analyzují se všechna relevantní data a poté se vyhodnocují výsledky. Důležitou součástí je taktéž sepsání závěrečné zprávy.

Přípravná fáze

Nyní bude blíže specifikována přípravná fáze realizovaného výzkumu. Bude stanoven cíl, vytvořen plán výzkumu a určena nejefektivnější metoda pro sběr informací. Součástí je také vytvoření dvou hypotéz.

Stanovení výzkumných cílů

Hlavním cílem práce bylo na základě analýzy primárních dat, která byla získána metodou dotazníkového šetření, zjistit perspektivu chataření a chalupaření, jako specifické formy cestovního ruchu, u příslušníků skupiny Z.

Plán výzkumu

Pro zajištění a získání potřebných informací, celkového průběhu výzkumu byl potřebný plán výzkumu. V tomto plánu byla stanovena velikost a charakteristika zkoumaného vzorku respondentů. Pro výzkumné šetření byli, jako výzkumný soubor respondentů, zvoleni příslušníci skupiny Z. Kritériem pro zařazení do výzkumného souboru tedy bylo: respondent musel být narozen v 90. letech 20. století. Toto kritérium bylo zvoleno především kvůli cíli této práce a byl to ideální vzorek pro mé zkoumání.

Dalším krokem byla formulace hypotéz. Byly vytvořeny 2 hypotézy, které budou řešeny níže v kapitole 4.

Hypotéza č. 1: V jaké míře ovlivňuje respondenta skutečnost, zda studuje, pracuje nebo nepracuje při jízdě na chatu/chalupu?

Hypotéza č. 2: Existuje závislost mezi časem dojezdu na chatu/chalupu a frekvencí návštěvy?

Metody sběru primárních dat

Potřebné informace lze získávat různými způsoby, ať už pozorováním či dotazováním. Pro námi zvolené téma bakalářské práce byla zvolena kvantitativní forma výzkumu. Ta umožňuje získat objektivní obraz sledovaného jevu na větším počtu respondentů. Neoptimálnější pro toto šetření proto byl sběr informací metodou dotazníkového šetření a byla zvolena technika dotazníků písemných a elektronických. Po vytvoření dotazníku následoval pilotní výzkum. Poté bylo realizováno výzkumné šetření a to v průběhu měsíců února a března 2018 prostřednictvím dotazníkového šetření. Dotazníky byly distribuovány na různé vysoké školy, např. na Vysokou školu Polytechnickou v Jihlavě, Univerzitu Palackého v Olomouci a Univerzitu Tomáše Bati ve Zlíně, neboť právě studenti jsou především příslušníky skupiny Z. Papírové dotazníky byly rozdány i respondentům v mém okolí, kteří jsou studenty středních škol či už pracují, avšak do této skupiny stále spadají. Dále byl dotazník převeden do elektronické podoby a poté byl jeho odkaz vložen na sociální sítě a rozeslán emailem potenciálním respondentům. Tato možnost doplňuje předcházející metody sběru dat z důvodu většího množství odpovědí a především pro lepší podchycení všech typů příslušníků skupiny Z, nejen studentů, ale také pracujících či nezaměstnaných vrstevníků.

Organizace a realizace výzkumného šetření

Dotazník je jedna z nejpoužívanějších technik výzkumu, jedná se o písemnou formu kladení otázek a získávání jejich odpovědí. Výhodou dotazníkového šetření je nejen velké množství dat získaných od respondentů, například jejich názory či postoje, ale také celkový čas, který má dotazovaný na rozmyšlení svých odpovědí. Na druhou stranu má také své nevýhody, zvláště hrozbu nízké návratnosti, omezené možnosti odpovědi nebo je zde také riziko, že respondent nebude odpovídat podle pravdy, ale podle toho jak si myslí, že by měl (5).

Vytvořený dotazník se skládal z 23 otázek, z toho 18 otázek bylo výzkumných a 5 otázek identifikačních. V úvodu bylo krátké představení a následné vysvětlení problematiky, která bude v otázkách probírána. První otázka byla otázkou filtrační, aby bylo zjištěno, zda vůbec respondent na chatu/chalupu jezdí, poté byl nasměrován buďto k otázce č. 2, pokud byla jeho odpověď kladná, pokud ne, následovala otázka č. 14. Sedm z výzkumných otázek byly dichotomické otázky uzavřené, jedna z nich měla možnost zdůvodnit svoji odpověď. Ostatní otázky byly typu polytomického, kdy v mnoha případech byla možnost zvolení vlastní odpovědi.

Harmonogram výzkumu

Nejprve byl stanoven cíl a plán výzkumu. Následně byl vytvořen dotazník, který byl později zkontrolován a poté provedena jeho pilotáž. Získávání primárních dat probíhalo v období dvou měsíců a získaná primární data byla později analyzována a zpracována. Na závěr byla vytvořena závěrečná zpráva.

Tabulka č. 2: Harmonogram výzkumu

Datum	Činnost
listopad - prosinec 2017	Cíl, plán a harmonogram výzkumu
prosinec 2017 - leden 2018	Vytváření dotazníku
leden 2018	Kontrola dotazníku s vedoucím bakalářské práce, následná pilotáž dotazníku
únor - březen 2018	Pomocí dotazníkového šetření získávání primárních dat
březen 2018	Analýza a zpracování získaných primárních dat
duben 2018	Závěrečná zpráva

(zdroj: vlastní zpracování, 2018)

Realizační fáze

Jak již bylo zmíněno výše, pro získání potřebných dat byla využita kombinace písemného a elektronického dotazování. Jako první byl proveden pilotní výzkum u několika rodinných příslušníků. Poté přibližně od února do poloviny března probíhal sběr primárních dat, kdy na začátku byly rozdány dotazníky především studentům, dále pak ostatním příslušníkům skupiny Z, kteří již pracují či jsou nezaměstnaní. Odkaz na vytvořený dotazník v elektronické podobě byl rozeslán přes email a vložen k vyplnění na webové stránky. Oproti dotazování písemnému, elektronické má zcela náhodný výběr. Celkem bylo distribuováno 150 kopií dotazníku v papírové formě, přičemž návratnost dotazníků byla 62,66 %. 98 respondentů vyplnilo elektronickou formu dotazníku, celkový součet je tedy 192 vyplněných dotazníků. Jakmile bylo ukončeno výzkumné šetření, přistoupila jsem k analýze získaných informací. Zjištěná data byla okomentována a v převážné většině převedena do tabulek a grafů. Pro lepší přehlednost je charakteristika respondentů a celková návratnost dotazníků uvedena v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3: Soubor respondentů dle způsobu dotazování

Způsob dotazování	Písemné	Elektronické	Celkem
Počet dotazníků	150	98	248
Vyjádřeno v %	60,48 %	39,52 %	100 %
Počet vyplněných dotazníků	94	98	192
Návratnost	62,66 %	100 %	-

(zdroj: vlastní zpracování, 2018)

Webový portál, na kterém byl dotazník k dispozici, ukazoval různá data. Obsahoval 73 % responsí a 23 % nedokončených responsí. Nedokončené dotazníky nebyly dále vyhodnocovány. Webový portál dále ukazoval data ohledně návštěvnosti, 64 % respondentů vyplnilo dotazník přes přímý odkaz a 36 % respondentů využilo k vyplnění odkaz na sociální síti Facebook.

Tabulka č. 4: Soubor respondentů dle pohlaví v návaznosti na strukturu osob v ČR

Pohlaví	Muž	Žena	Celkem
Absolutní četnost	5 219 791	5 390 264	10 610 055
Relativní četnost	49,20 %	50,80 %	100 %

(zdroj: Český statistický úřad 2016, vlastní úprava)

Tabulka č. 5: Soubor respondentů dle pohlaví

Pohlaví	Muž	Žena	Celkem
Počet vyplněných dotazníků	92	100	192
Vyjádřeno v %	47,92 %	52,08 %	100 %

(zdroj: vlastní zpracování, 2018)

Tabulka č. 4 ukazuje četnost respondentů dle pohlaví podle údajů o populaci z Českého statistického úřadu a tabulka č. 5 tento podíl porovnává s četností respondentů tohoto výzkumu dle pohlaví. Výpočet byl tedy proveden v návaznosti na strukturu obyvatel České republiky podle pohlaví.

Tabulka č. 6: Soubor respondentů dle věku

Věková kategorie	Počet respondentů	Vyjádřeno v %
0 – 20 let	26	13,54 %
21 – 25 let	125	65,10 %
26 – 30 let	41	21,36 %
30 a více let	0	0 %
Celkem	192	100 %

(zdroj: vlastní zpracování, 2018)

Pro lepší přehlednost výsledků byly vytvořeny tabulky obsahující data ohledně věku a nejvyššího dosaženého vzdělání. Otázka týkající se věku byla otázkou filtrační a jejím cílem bylo identifikovat, zda respondent spadá do skupiny/generace Z. (viz strana 21)

Tabulka č. 7: Soubor respondentů dle nejvyššího dosaženého vzdělání

Nejvyšší dosažené vzdělání	Počet respondentů	Vyjádřeno v %
Základní vzdělání	15	7,81 %
Střední vzdělání s výučním listem	20	10,42 %
Střední vzdělání s maturitní zkouškou	121	63,02 %
Vyšší odborné vzdělání	11	5,73 %
Vysokoškolské	25	13,02 %
Celkem	192	100 %

(zdroj: vlastní zpracování, 2018)

Tabulka č. 8: Soubor respondentů dle současného stavu

Charakteristika	Počet respondentů	Vyjádřeno v %
Student	118	61,46 %
Zaměstnaný na částečný úvazek	18	9,38 %
Zaměstnaný na plný úvazek	48	25,00 %
Nezaměstnaný	8	4,16 %
Celkem	192	100 %

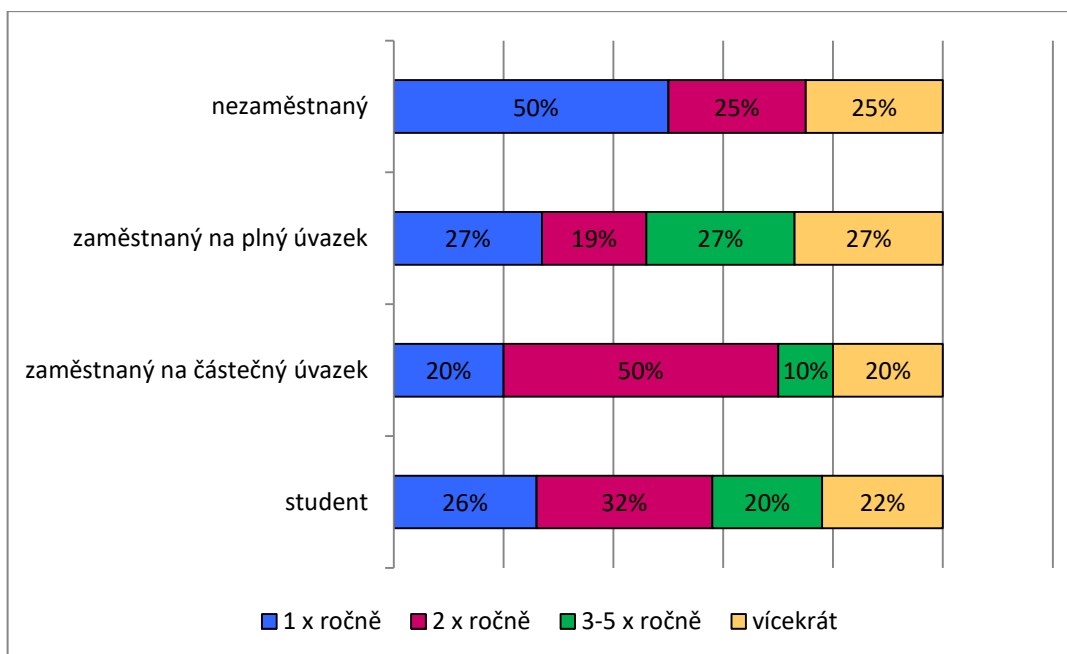
(zdroj: vlastní zpracování, 2018)

Následující tabulka č. 8 obsahuje informace o tom, zda je respondent student, zaměstnaný na částečný úvazek, zaměstnaný na plný úvazek či nezaměstnaný. Pokud je respondent právě studentem vysoké školy, měl uvést, jaký obor studuje.

Studentů studující vysokou školu nebylo mnoho. Hodně z nich bylo z Vysoké školy polytechnické a nejvíce zastoupen byl obor Cestovní ruch, poté Finance a řízení a v neposlední řadě i ostatní obory této vysoké školy. Dotazník byl vyplněn také dalšími vysokoškolskými studenty z různých měst, jejichž oborové zaměření je různorodé. Nicméně různorodost oborů nijak odpovědi respondentů neovlivnila.

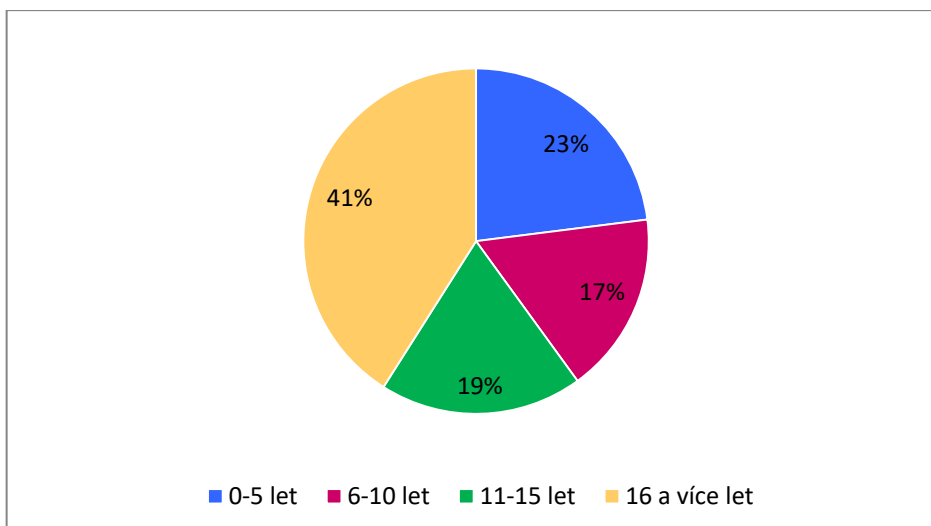
3 Perspektiva chataření a chalupaření u příslušníků skupiny Z

První otázka dotazníku byla otázkou filtrační, z tohoto důvodu byla důležitá pro další průběh vyplňování. Šlo o rozřazení respondentů do dvou skupin, na ty, kteří na chatu/chalupu jezdí a na ty, kteří nejedí. Jelikož se jednalo o první otázku, odpověděli na ni všichni dotazovaní. 103 respondentů (54%) odpovědělo kladně, tedy že na chatu/chalupu jezdí, zbylých 89 respondentů (46%) naopak na chatu/chalupu nejedí. Respondenti, kteří odpověděli, že na chatu/chalupu nejedí, neodpovídali na otázky č. 2-13, jejich odpovědi byly tedy dále zaznamenávány až od otázky č. 14.

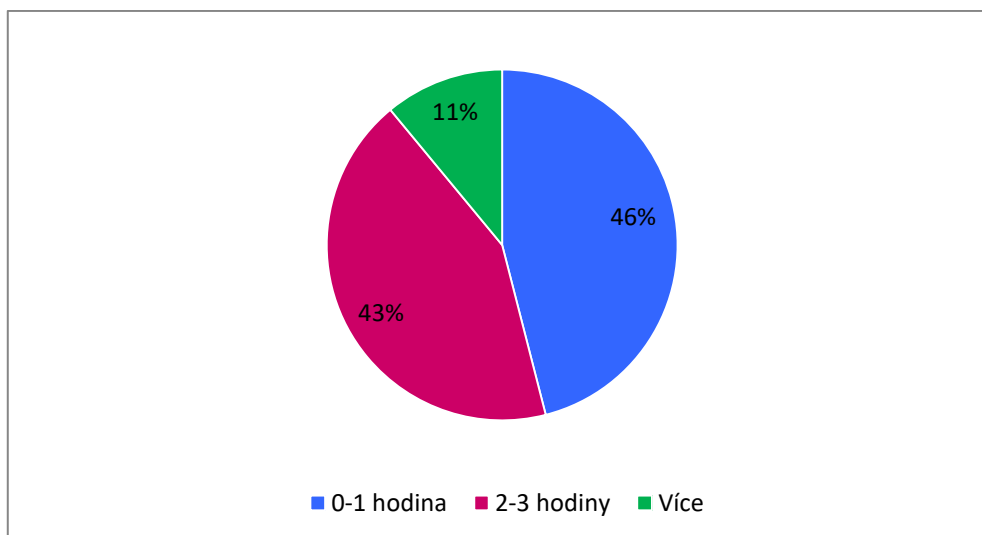
Graf č. 1: Frekvence jízdy na chatu/chalupu (zdroj: vlastní šetření, 2018)

Na druhou otázku odpovídalo pouze 103 respondentů s kladným vyjádřením v otázce č. 1. Autorka předpokládala, že jízdu na chatu/chalupu bude ovlivňovat fakt, zda respondent studuje, pracuje či nepracuje, bez ohledu na to se však ukázalo, že nejvíce lidí jezdí na chatu/chalupu 2x ročně. Hned v zápětí byla nejčastější možnost návštěvy 1x ročně. Graf také ukazuje, že nezaměstnaní respondenti možnost jízdy 3-5x ročně vůbec nezvolili a ostatní možnosti byly voleny jen v menším množství. Autorka se domnívá, že frekvence pobytu je do jisté míry ovlivněna také vlastnictvím tohoto objektu.

Graf č. 2: Jak dlouho už jezdíte na chatu/chalupu (zdroj: vlastní šetření, 2018)

Následující otázka měla zjistit, zda respondent na chatu jezdí od dětství či například až nyní v dospělosti. Nejvíce byla volena možnost 16 a více let, což vypovídá o jakési tradici cestování na chatu/chalupu již od mladšího věku. Ostatní možnosti se v počtech odpovědí mezi sebou nijak zvlášť nelišily.

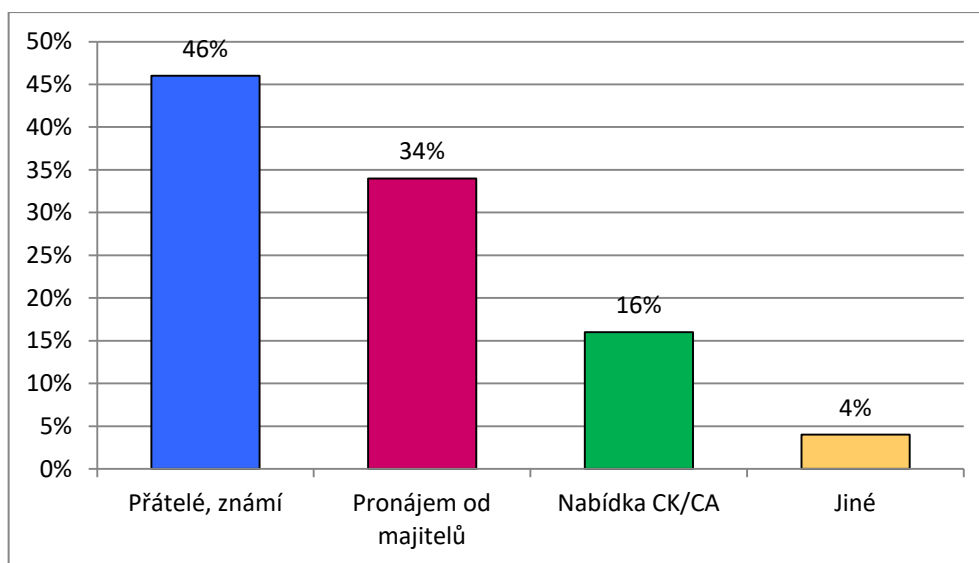

Graf č. 3: Délka jízdy na chatu/chalupu (zdroj: vlastní šetření, 2018)

Otázka č. 4 souvisela s jednou ze stanovených hypotéz, které budou rozebrány níže. Čas, který musí respondent věnovat cestě na chatu/chalupu jistě pravidelnost ovlivňuje. Frekvence 0-1 hodina byla nejvíce uváděnou možností, kdy ze 103 respondentů ji zvolilo 47. Následovala možnost 2-3 hodiny s celkovým počtem 44 respondentů a zbylým dvanácti respondentům zabere cesta na chatu/chalupu více než 3 hodiny.

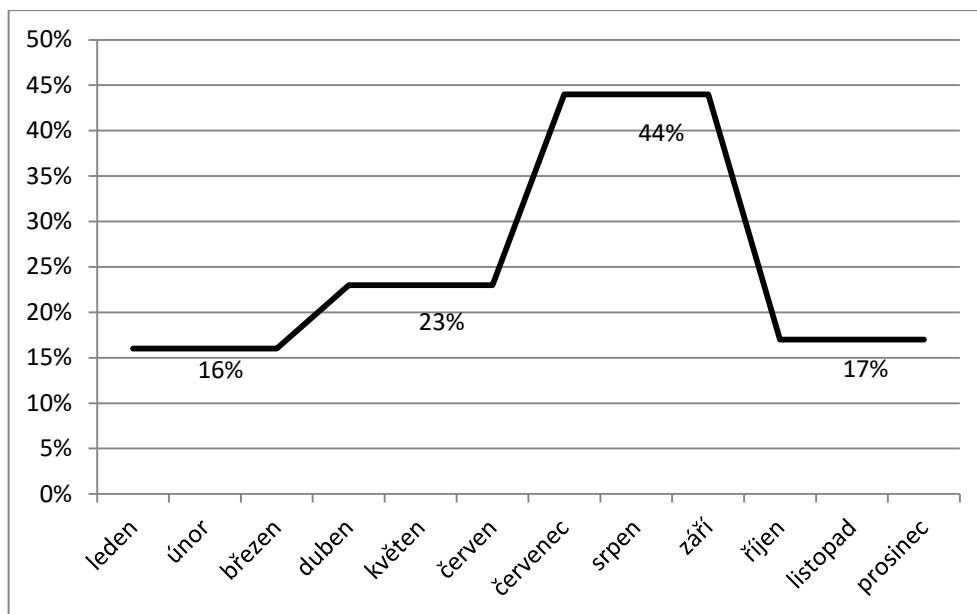
Otázka týkající se vlastnictví byla dichotomická, kdy na každou zvolenou odpověď navazovala buď otázka č. 6 při kladné responsi nebo otázka č. 7 při responsi záporné. 59 respondentů (57%) má tento rekreační objekt ve vlastnictví své rodiny. Co autorka považuje za zajímavé je, že 44 respondentů (43%) naopak objekt navštěvuje, ačkoliv v jejich vlastnictví není.

Následující otázka řešila vlastnictví objektu před rokem 1989. Z celkových 59 respondentů vlastníci chatu/chalupu jich 35 (60%) tento objekt vlastnilo již před rokem 1989, což svědčí o tom, že si Češi své objekty ponechávají. Druhé číslo, 24 (40%), určuje počet respondentů kupující objekt až po roce 1989.

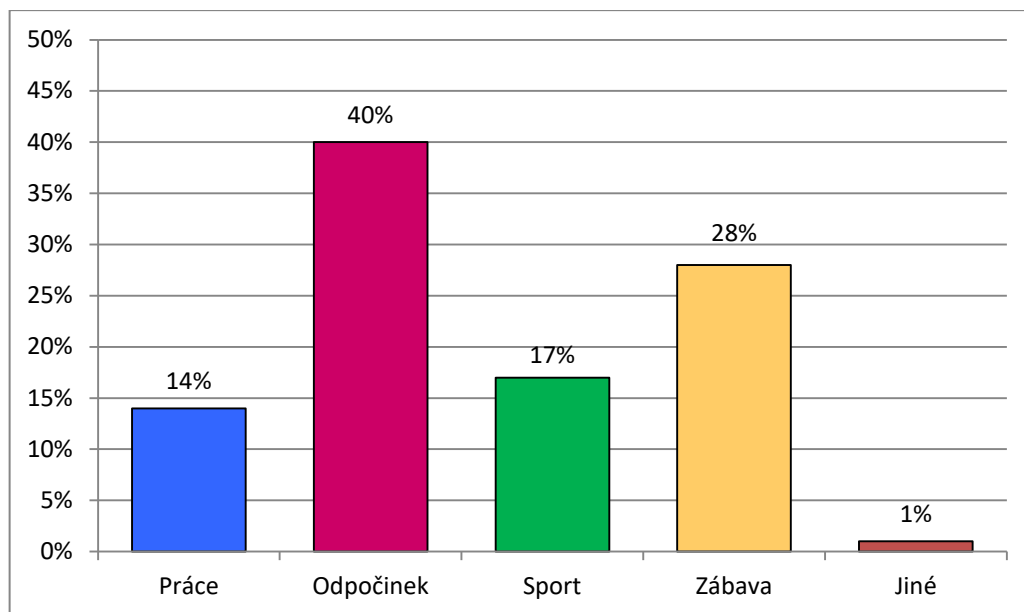
Graf č. 4: Způsob výběru chaty/chalupy (zdroj: vlastní šetření, 2018)

Otázka č. 7 byla položena pouze respondentům, kteří objekt nevlastní a měla tedy určit nejčastější způsoby výběru chat/chalup. Ukázalo se, že nejběžnější způsob výběru chaty/chalupy je pomocí přátel či známých, jelikož tato možnost je ve většině případů tou nejvýhodnější. Na druhém místě skončila nabídka pronájmu objektu přes jejich majitele, poněvadž tento typ pronajímání se rozšiřuje a je snadno dostupný i na internetu. V neposlední řadě byla 7 krát zvolena možnost výběru chaty/chalupy pomocí nabídky CK/CA, v České republice se totiž čím dál více cestovních kanceláří a agentur specializuje právě na domácí cestovní ruch. Autorka ocenila, že respondenti využili i vlastních odpovědí pomocí možnosti „jiné - uveďte“. Jeden respondent uvedl, že si chatu/chalupu vybírá pomocí internetu, což souvisí s pronajímáním přes jejich majitele a druhý respondent má přítelkyni, která objekt vlastní, díky ní tedy na chatu/chalupu jezdí.

Graf č. 5: Období návštěv chat/chalup (zdroj: vlastní šetření, 2018)

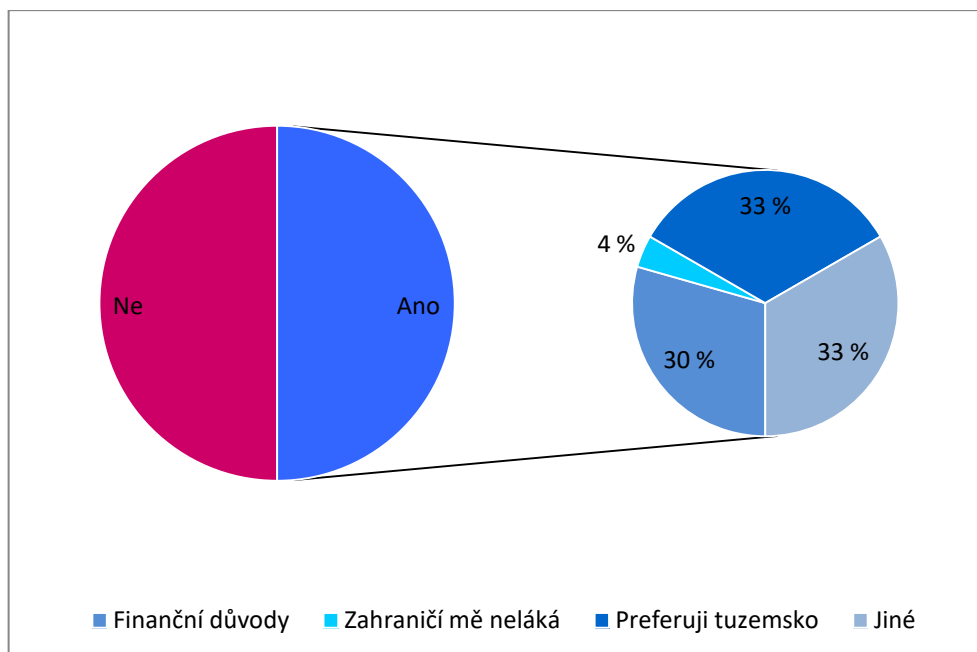
Otázka č. 8 byla první otázkou polytomickou, kdy bylo možné zvolit více odpovědí. Autorka tedy předpokládala, že lidé nenavštěvují rekreační objekty jen v jednom měsíci v roce. Většina respondentů volilo více než jen jednu odpověď. Období, kdy lidé nejvíce navštěvují rekreační objekty je období letních měsíců července, srpna a září. Hned za nimi následují měsíce duben, květen a červen. Avšak ostatní podzimní a zimní měsíce byly voleny také velmi často. Rozložení jasně ukazuje preferenci letní sezóny, kdy může docházet k přetížení lokalit s vysokou koncentrací objektů individuální rekreace.

Graf č. 6: Způsob trávení volného času na chatě/chalupě (zdroj: vlastní šetření, 2018)

Další polytomická otázka se týkala trávení času na chatě/chalupě. Převažovala odpověď odpočinek, kterou volilo 85 respondentů, další oblíbenou činností je zábava jakéhokoliv druhu. I u této otázky byla 2 krát zvolena možnost vlastní odpovědi. Jeden respondent uvedl, že na chatu/chalupu jezdí proto, aby zde trávil čas se svou rodinou, druhý zase volí návštěvu objektu při slavení Silvestra. Odpočinkové aktivity, které v této otázce převažují, poukazují na změnu trávení volného času oproti socialismu. Chataři a chalupáři dříve fyzicky pracovali a zlepšovali si své objekty, nyní se v mnoha případech upřednostňuje odpočinek, relaxace a zábava.

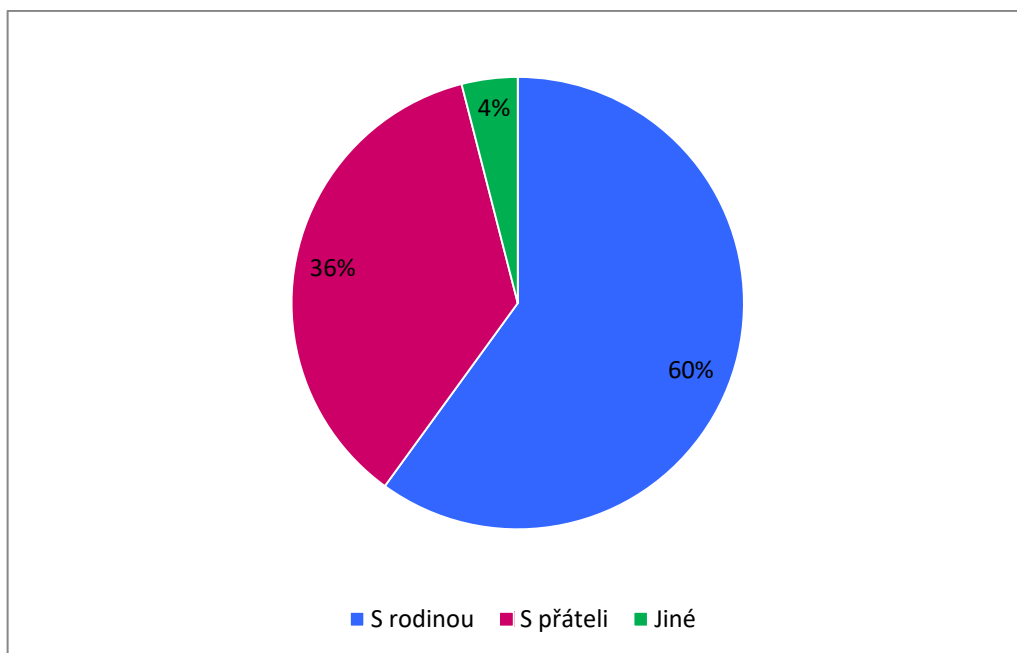
Na otázku č. 10 odpovědělo 51 respondentů (50%), že zde tráví pravidelně část své dovolené, zbylých 52 (50%) respondentů nikoli. Dle výsledků můžeme usuzovat, že lidé vnímají chataření a chalupaření spíše jako životní styl a ne jako jednu z forem cestovního ruchu. Na kladnou odpověď této otázky navazovala otázka č. 11, která požadovala zdůvodnění své odpovědi.

Graf č. 7: Pokud ano, proč (zdroj: vlastní šetření, 2018)

17 respondentů v otázce č. 11 odpovědělo, že důvod, proč na chatě/chalupě tráví pravidelně část své dovolené je, že preferují tuzemsko. Finanční důvody byly hned druhou nejvíce volenou možností, poněvadž trávení času v České republice na chatě/chalupě je většinou výhodnější než zahraniční dovolená v hotelu. Možnost vlastní odpovědi byla do tohoto dotazníku párkrát vložena pro zjištění více informací od respondentů. V této otázce respondenti hodně vyjadřovali svůj názor, například šlo o důvod, že je trávení dovolené na chatě/chalupě baví, nebo že rodiče nechtějí do zahraničí, je to rodinná tradice či tradice s přáteli. Mnoho z respondentů uvedlo radost z přírody, lásku k místu a čerstvý vzduch. Objevila se také odpověď uvádějící, že zde lze trávit například jen víkend a neztrácí se tak tolik času.

Otázka týkající se jízdy na jednu chatu/chalupu či střídání těchto objektů měla poukázat na jakousi věrnost dotazovaných k objektům druhého bydlení. Počet u každé z odpovědí se moc nelišil, byly poměrně vyrovnané. 54 respondentů (52%) jezdívá jen na jednu chatu/chalupu a druhá část, 49 respondentů (48%), objekty střídá. Lze tedy říci, že polovina dotazovaných má nejspíše objekt ve vlastnictví nebo jen třeba hodně oblíbený a tak nemají potřebu na jiné chaty/chalupy jezdit. Ostatní však rádi poznávají i nová místa a tak využívají možnost navštěvovat i více než jen jeden stejný objekt.

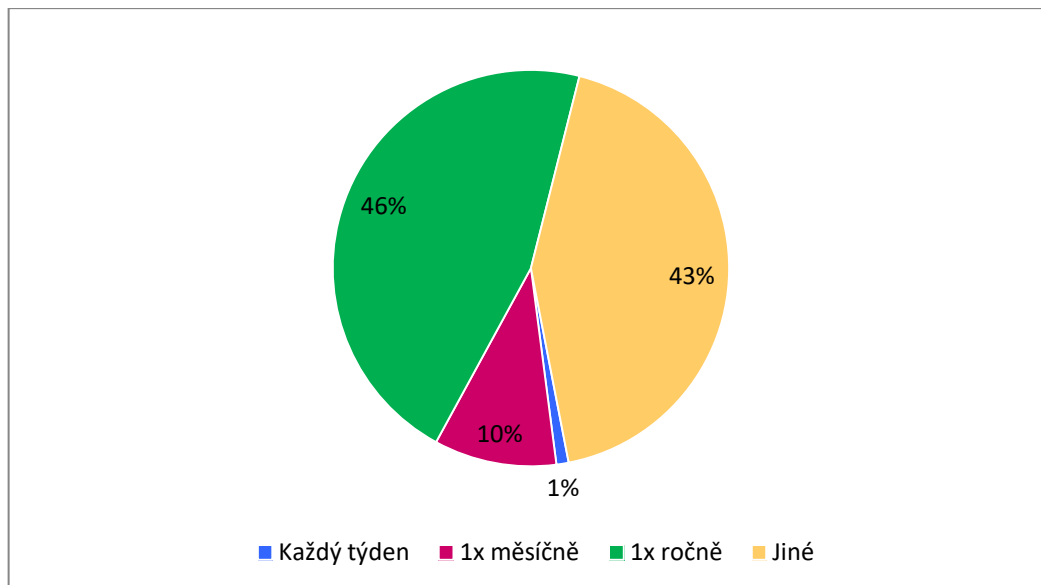

Graf č. 8: S kým na chatu/chalupu jezdíte (zdroj: vlastní šetření, 2018)

Převážná část dotazovaných volila u této polytomické otázky obě odpovědi, rodinu i přátele. Nicméně nejvíce odpovědí (81) zaznamenala možnost jízdy na chatu/chalupu s rodinou, tudíž se potvrdil jakýsi status chataření a chalupaření jako rodinné rekreace. Respondenti volící vlastní odpověď uváděli možnost jízdy s přítelem/přítečkyní a jiní jezdí na chatu/chalupu rádi sami.

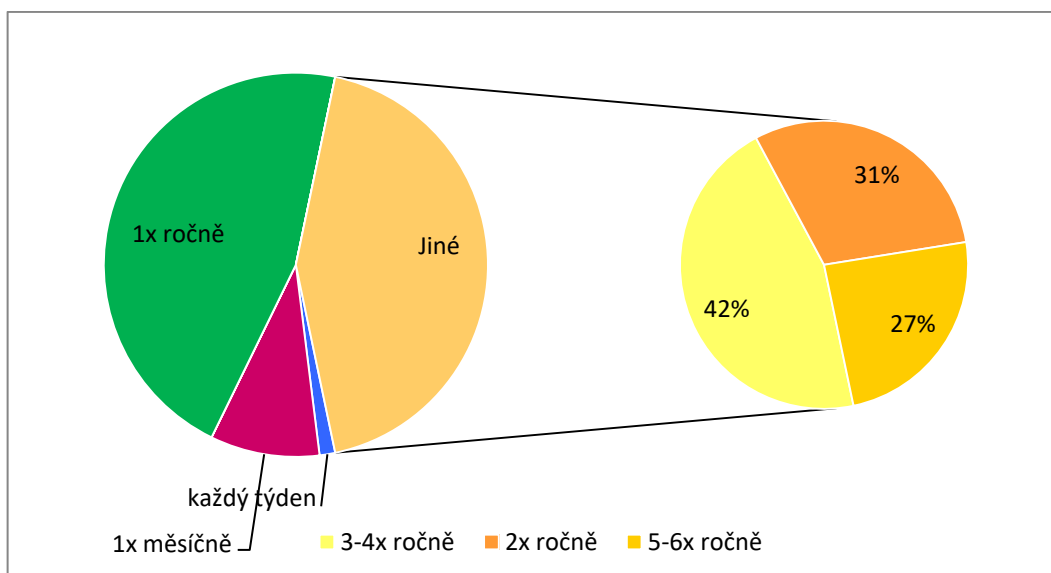
Otázka č. 14 byla určena jen těm respondentům, kteří hned u otázky č. 1 zvolili zápornou odpověď, tedy odpověď ne. Aby se autorka dozvěděla i důvody, proč na chatu/chalupu respondenti nejezdí, požadovala zdůvodnění odpovědi. 68 respondentů (76%) z celkových 89 by na chatu/chalupu jezdit chtělo a jejich důvody proč by tyto objekty navštěvovat chtěli, byly různé. Převažovala touha po odpočinku a také skutečnost, že je to levnější varianta trávení dovolené nebo touha nějaký objekt vlastnit a mít tak prostor, kde relaxovat. Zápornou odpověď volilo 21 dotazovaných (24%) a také zde byla jejich zdůvodnění. Uváděli, že v místě bydliště mají dostatek přírody a možnosti volnočasového vyžití nebo je tato možnost vůbec neláká a nemají rádi stejná místa. Také se zde objevily odpovědi, že respondent bydlí v rodinném domě se zahradou, tudíž celý nápad ježdění na chatu/chalupu ho neláká a nepotřebuje to. Respondentů preferujících zahraniční dovolené s luxusnějším ubytováním bylo taktéž mnoho.

Následující čtyři otázky se již netýkaly jen jízdy na chatu/chalupu, ale dovolené/prodlouženého víkendu. Díky otázce č. 15 bylo zjištěno, že 127 respondentů (66%) tráví svoji dovolenou/prodloužený víkend v tuzemsku. Z celkového počtu 192 vyplněných dotazníků uvedlo 65 respondentů (34%), že tráví dovolenou/prodloužený víkend v zahraničí. Odpovědi u této otázky byly překvapující, jelikož se autorka domnívala, že lidé raději jezdí do zahraničí, k moři, kde mají nějaký servis a nemusejí se tak o nic starat. Na druhou stranu je toto potěšujícím faktem vzhledem k tomu, že u nás v České republice se nachází nespočet krásných míst k navštívení. Dané odpovědi byly jistě ovlivněné i tím, že se otázka týkala nejen dovolené, ale i prodloužených víkendů, možná i z tohoto důvodu více respondentů zvolilo právě tuzemsko.

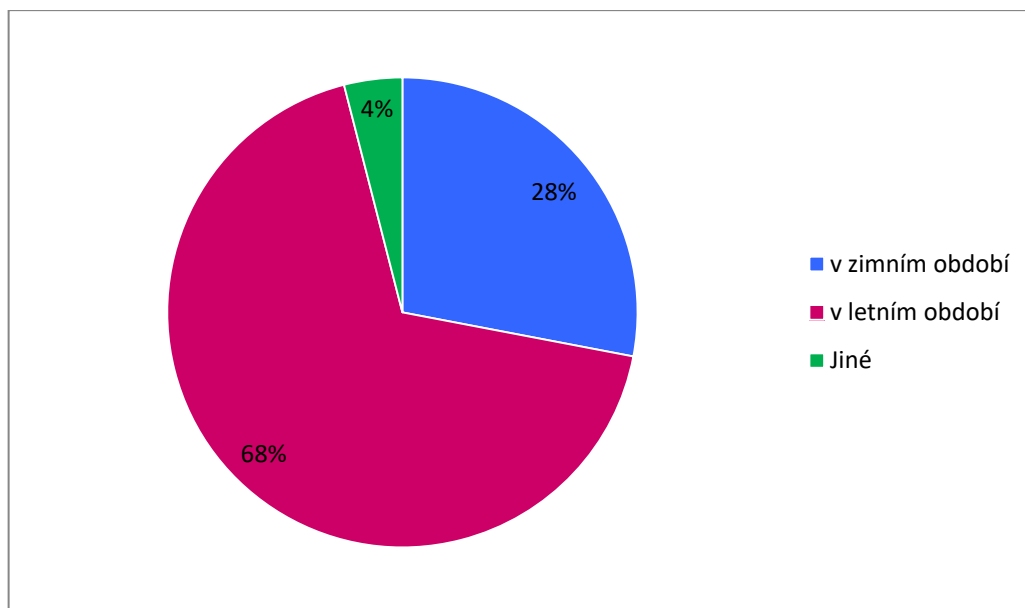
Graf č. 9: Frekvence jízdy na dovolenou/prodloužený víkend (zdroj: vlastní šetření, 2018)

Následovala otázka č. 16 týkající se frekvence ježdění na dovolenou/prodloužený víkend. Zde byla nejvíce volena možnost 1x ročně, poté skoro se stejným počtem následovala možnost vlastní odpovědi. Z tohoto důvodu je vytvořen druhý graf níže, který tyto možnosti specifikuje.

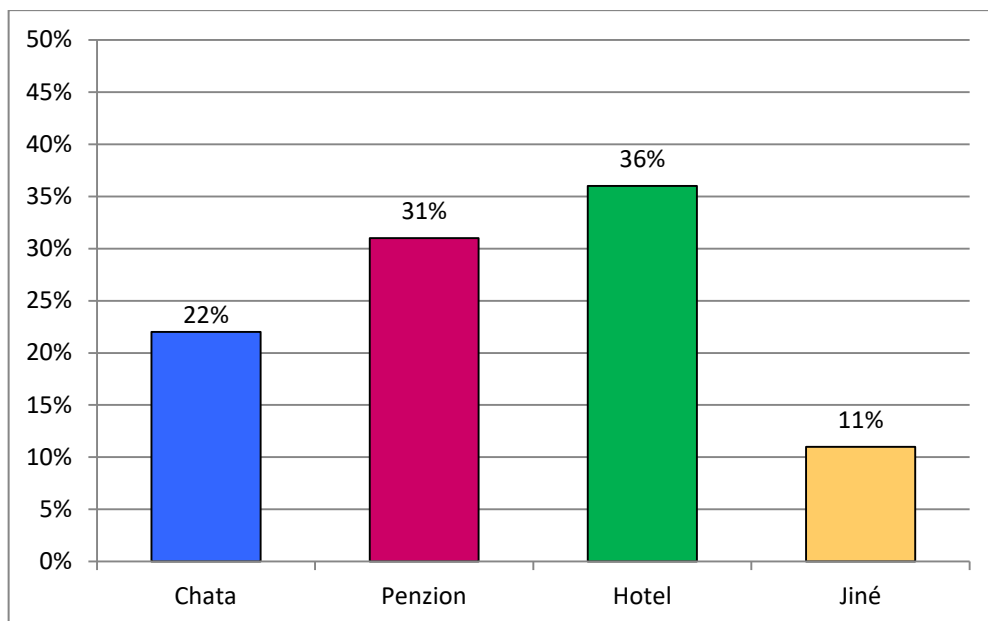
Graf č. 10: Jiné možnosti frekvence (zdroj: vlastní šetření, 2018)

Ve vlastních odpovědích se objevilo více názorů, někteří respondenti jezdí na dovolenou/prodloužený víkend i pětikrát až šestkrát ročně, jiní preferují frekvenci dvakrát ročně. Nejvíce respondentů s vlastní odpovědí však napsalo možnost dovolených/prodloužených víkendů třikrát až čtyřikrát za rok.

Graf č. 11: Období jízdy na dovolenou/prodloužený víkend (zdroj: vlastní šetření, 2018)

Poslední polytomická otázka se týkala období, kdy respondenti na dovolené/prodloužené víkendy jezdí. Nejčastější odpovědí bylo období letní, které zvolilo celkově 185 respondentů. V posledních letech se rozmáhá také trávení zimních měsíců na horách, kde se dá lyžovat apod., proto zimní období mělo celkově 75 responsí. Možnost vlastní odpovědi zvolilo 13 dotazovaných, kteří v převážné většině uváděli období jara i podzimu.

Graf č. 12: Preference druhů ubytování (zdroj: vlastní šetření, 2018)

Otázka řešící druh ubytování byla poslední z výzkumných otázek. Ubytování v podobě hotelu si vybírá nejvíce lidí, přesněji 69 dotazovaných respondentů, následuje penzion a chata či chalupa. 20 ze 192 respondentů uvedlo jiný druh ubytování, kterými jsou stan, autokemp či kemp nebo kupříkladu apartmán. Našly se i odpovědi, že druh ubytování není pro dotyčného důležitý nebo, že si vybírá ubytování podle příležitosti. Jeden respondent volí ubytování pomocí webové služby Airbnb, která zprostředkovává pronájmy ubytování.

4 Verifikace hypotéz

Nyní se práce zaměří na zhodnocení hypotéz a poté bude určeno, zda bude hypotéza přijata jako správná či bude muset být odmítnuta. Pro výpočet byl zvolen chí - kvadrát test (test dobré shody). Ten bude blíže specifikován a poté budou interpretovány výsledky. Detailní výpočty a ověření výsledků lze ověřit také v souboru Excel (viz příloha C).

Pearsonův chí - kvadrát test

Pearsonův chí - kvadrát test (χ^2), test matematické statistiky, byl použit k ověření platnosti hypotéz. Jedná se o nejčastější a nejpoužívanější statistickou metodu v kontingenční tabulce, díky které se zjistí, zda jsou dva pozorované jevy na sobě závislé či nikoliv. Aby se vůbec mohla tato metoda použít, musí být nejdříve splněny určitá kritéria. Důležitý předpoklad je, že nejméně 80% buněk v kontingenční tabulce má očekávanou četnost větší než pět a 100% buněk tabulky má očekávanou četnost větší než dva. Jestliže tento předpoklad nesplňujeme, není vhodné tuto metodu použít. Dále se stanoví nulová hypotéza, že náhodné veličiny X a Y jsou nezávislé.

Jednodušeji řečeno, nejdříve byla vytvořena tabulka s pozorovanými četnostmi jednotlivých kombinací veličin X a Y, poté druhá tabulka obsahující četnosti očekávané. Tabulky byly dopočítány a následně byla čísla dosazena do vzorce chí kvadrátu (χ^2). Výsledná hodnota byla srovnána s kritickou hodnotou rozdělení chí kvadrátu se stupněm volnosti, kterému přísluší hladina významnosti $\alpha = 0,05$. Vyjde tedy kvantil, díky kterému bude zjištěno, zda bude nulová hypotéza o závislosti zamítnuta či naopak (Holčík, 2015).

Stupeň volnosti:

$$(r - 1)(c - 1)$$

Kvantil:

$$\chi^2_{(r-1)(c-1)}(1 - \alpha)$$

Hypotéza č. 1: V jaké míře ovlivňuje respondenta skutečnost, zda studuje, pracuje nebo nepracuje při jízdě na chatu/chalupu?

Tabulka č. 9: Pozorované četnosti jednotlivých kombinací náhodných veličin X, Y

	Nezaměstnaný	Zaměstnaný na částečný úvazek	Zaměstnaný na plný úvazek	Student	Celkem
Ano	7	8	30	55	100
Ne	3	8	18	54	83
Celkem	10	16	48	109	183

(zdroj: vlastní zpracování, 2018)

Tabulka č. 10: Očekávané četnosti jednotlivých kombinací náhodných veličin X, Y

	Nezaměstnaný	Zaměstnaný na částečný úvazek	Zaměstnaný na plný úvazek	Student
Ano	5,464481	8,743169	26,22951	59,56284
Ne	4,535519	7,256831	21,77049	49,43716

(zdroj: vlastní zpracování, 2018)

Tabulka č. 11: Jednotlivé hodnoty testové statistiky

	Nezaměstnaný	Zaměstnaný na částečný úvazek	Zaměstnaný na plný úvazek	Student
Ano	0,431481	0,063169	0,542008	0,349539
Ne	0,519856	0,076108	0,6530022	0,421131

(zdroj: vlastní zpracování, 2018)

Po porovnání testové statistiky $\chi^2 = 3,056314$ s kritickou hodnotou $\chi^2(3)(0,95) = 7,814728$ nebyla prokázána závislost, tudíž se nulová hypotéza zamítá. $P - \text{hodnota} = 0,382024$, je tedy větší než 0,05 a to znamená, že závislost nebyla prokázána.

Tabulka č. 12: Sloupcové relativní četnosti v procentech

	Nezaměstnaný	Zaměstnaný na částečný úvazek	Zaměstnaný na plný úvazek	Student
Ano	70	50	62,5	50,45872
Ne	30	50	37,5	49,54128

(zdroj: vlastní zpracování, 2018)

Závislost není statisticky významná, přesto je z relativních četností vidět, že odpověď Ano dali nejčastěji nezaměstnaní respondenti.

Hypotéza č. 2: Existuje závislost mezi časem dojezdu na chatu/chalupu a frekvencí návštěvy?

Tabulka č. 13: Pozorované četnosti jednotlivých kombinací náhodných veličin X, Y

	0-1 hodina	2-3 hodiny	Více hodin	Celkem
1x ročně	8	11	10	29
2x ročně	9	16	6	31
3-5x ročně	15	7	1	23
Vícekrát	15	4	1	20
Celkem	47	38	18	103

(zdroj: vlastní zpracování, 2018)

Tabulka č. 14: Očekávané četnosti jednotlivých kombinací náhodných veličin X, Y

	0-1 hodina	2-3 hodiny	Více hodin
1x ročně	13,23301	10,69903	5,067961
2x ročně	14,14563	11,43689	5,417476
3-5x ročně	10,49515	8,485437	4,019417
Vícekrát	9,126214	7,378641	3,495146

(zdroj: vlastní zpracování, 2018)

Tabulka č. 15: Jednotlivé hodnoty testové statistiky

	0-1 hodina	2-3 hodiny	Více hodin
1x ročně	2,0694	0,008467	4,799762
2x ročně	1,871781	1,820594	0,062637
3-5x ročně	1,933629	0,260036	2,26821
Vícekrát	3,780469	1,547062	1,781257

(zdroj: vlastní zpracování, 2018)

Opět byl porovnán výsledek testové statistiky $\chi^2 = 22,2033$ s kritickou hodnotou $\chi^2(6)(0,95) = 12,59159$. Naopak zde však byla prokázána závislost, tudíž nulová hypotéza nebude zamítnuta. $P - \text{hodnota} = 0,001112$, je tedy menší než 0,05 a to naznačuje statisticky významnou závislost.

Tabulka č. 16: Sloupcové relativní četnosti v procentech

	0-1 hodina	2-3 hodiny	Více hodin
1x ročně	17,0212766	28,94736842	55,55555556
2x ročně	19,14893617	42,10526316	33,33333333
3-5x ročně	31,91489362	18,42105263	5,55555556
Vícekrát	31,91489362	10,52631579	5,55555556

(zdroj: vlastní zpracování, 2018)

Z tabulky relativních četností je zřejmý charakter závislosti: čím kratší je doba dojezdu, tím častěji respondenti na chatu/chalupu jezdí.

5 Diskuze

Z výsledků provedeného dotazníkového šetření, vyplynulo, že fenomén chataření a chalupaření má stále významné místo, co se týče způsobu trávení volného času. Tato práce se zaměřila na příslušníky skupiny Z. Ačkoliv první otázka ukázala, že 46% respondentů na chatu/chalupu nejedí u otázky číslo 14. se ukázalo, že z celkového počtu těchto respondentů by 76% na chatu/chalupu jezdit chtělo. Z tohoto důvodu se domnívám, že perspektiva chataření a chalupaření je u této mladé generace na velice dobré úrovni. Nejenže více jak polovina dotazovaných chaty/chalupy navštěvuje, ale jezdí tam rádi a pravidelně. Když se zaměřím na otázku, jak dlouho tyto objekty respondenti navštěvují, nejvyšší procento z nich bylo pro možnost 16 a více let, což značí jakousi rodinnou tradici. Výsledky dotazníkového šetření také víceméně prokázaly sezónní využívání chat/chalup, dalo se totiž předpokládat, že mnoho z takovýchto objektů není přizpůsobeno k pobytu v chladnějších měsících. Ale jak lze vidět i z otázky, týkající se frekvence dovolených, resp. prodloužených víkendů, zimní měsíce nabývají na popularitě a mnoho respondentů jezdí na zimní dovolené, zatím však spíše do zahraničí, kde je širší možnost využití různých aktivit. Cílem mého výzkumu bylo zjistit perspektivu chataření a chalupaření. Na základě výsledků primárního výzkumu lze konstatovat, že fenomén chataření a chalupaření bude mít na našem území další pozitivní vývoj. Tyto výsledky sice nebyly jednoznačné, avšak dostatečné na potvrzení tohoto tvrzení. Ukázalo se, že lidé mají jakési pouto k objektům druhého bydlení, je to určitá forma cestovního ruchu a toto pouto nezměnily ani různé události v minulosti. Myslím si, že nejdůležitější přínos tohoto výzkumu spočívá ve faktu, že mladí lidé chataření a chalupaření mají ve většině případů v podvědomí, mají ho rádi a preferují ho. Právě tito mladí lidé naznačují příznivé vyhlídky tohoto fenoménu do budoucna. Na rozdíl od ostatních prací z Vysoké školy polytechnické, uvedených v teoretické části, které zpracovávaly toto téma z pohledu analýzy tradice a perspektivy v České republice, tato bakalářská práce se přímo zaměřila na vzorek generace Z. Domnívám se, že tradice chataření a chalupaření je v České republice známým jevem a to především u starších lidí, poněvadž z velké části v chalupě dříve bydleli a tak toto místo rádi navštěvují i nyní. Proto jsem se snažila podívat se na tuto problematiku také z jiného úhlu, z pohledu lidí mladších, kteří už mají například jiné zájmy a preferují různorodé trávení volného času. Jak se však ukázalo, ať už rodinná tradice či jiné pouto, většinu mladých lidí dovolená tohoto typu stále láká.

6 Návrh řešení a doporučení pro praxi

Díky realizovanému primárnímu výzkumu a analýze sekundárních dat může být vyvozeno několik zajímavých závěrů, kterých by mohli využít drobní podnikatelé v místech výskytu chat a chalup a dále na nich v budoucnu i pracovat, a tak přilákat více potencionálních zákazníků.

Ze sekundárních dat vyplynulo, že nejčastějšími skupinami obyvatel preferující venkovský cestovní ruch, kam spadá nejen návštěva chat a chalup, jsou rodiny s dětmi, následují mladí lidé, poté senioři a ostatní (firemní akce apod.). Osobně jsem se rozhodla prozkoumat generaci Z. Domnívám se, že účelem podnikání není soustředění se na všechny segmenty, ba právě naopak orientovat se pouze na jeden či dva tyto segmenty, a tak lépe specifikovat jejich přání a potřeby.

Je důležité orientovat se na nabídku aktivit, které přilákají více zájemců. Respondenti realizovaného výzkumu uváděli, že na chatách/chalupách v převážné části odpočívají, preferují určité druhy zábavy a sportují. Nebylo by proto špatné zaměřit se například na gastronomické zážitky, u kterých se zákazníci nejen dobře najedí z kvalitních českých surovin, ale i odpočinou, což je pro ně v dnešní době důležité. Domnívám se, že určitým druhem zábavy by pro ně mohla být například jízda na koni či různé společenské večery. A co se týče sportu, mohou využít zajímavé turistické trasy a cyklotrasy, kterých každoročně přibývá.

A jako poslední uvádím „jedinečnost“. Slovo jedinečnost představuje například specializaci na regionální zvyky a tradice, pokrmy či literaturu. Existuje již mnoho zajímavých služeb, je však důležité zaměřit se na hlavní aktivitu (cíl), díky které by mohla daná lokalita přilákat více potenciálních zákazníků. Například pronajímatelé chat/chalup mohou využít jedinečnost těchto objektů tím, že si lidé budou moci vyzkoušet pobyt bez elektrospotřebičů, naučí se rozdělávat oheň nebo mohou majitelé zákazníky naučit připravovat tradiční pokrmy v peci apod.

Závěr

Bakalářská práce se zabývala perspektivou chataření a chalupaření u příslušníků skupiny Z a to byl i její hlavní cíl, kterého se mělo dosáhnout. Na začátku byl vytvořen dotazník, poté proveden pilotní výzkum a následně jsem tedy již metodou dotazníkového šetření mohla tuto problematiku zkoumat. Zajímalo mě, zda mladí lidé na chaty/chalupy vůbec jezdí, popřípadě zda je tato možnost trávení volného času zajímavá a pokud ano, zda by tyto objekty navštěvovat chtěli.

V první kapitole práce byl představen současný stav řešené problematiky a dále uvedeny nejdůležitější pojmy související s chatařením a chalupařením. Především byly rozlišeny rozdíly mezi těmito dvěma pojmy, jelikož se jedná o dva rozdílné termíny, které mohou být na první pohled laickou veřejností vnímány stejně. Zjednodušeně řečeno, chata je menší objekt, můžeme si ji představit jako menší zahradní domek, kdežto chalupa sloužila v minulosti k bydlení a je přizpůsobena k obývání v delším časovém měřítku. Dále bylo důležité také vysvětlení pojmů druhé bydlení, objekty individuální rekreace a venkovský cestovní ruch, které s tímto jevem úzce nebo v širší souvislosti souvisí.

Druhá kapitola této práce se zabývala vývojem chataření a chalupaření v České republice, který prošel v minulosti mnoha fázemi. Každá z těchto fází byla něčím specifická a ovlivnila tak jeho další vývoj. Detailní popis vývoje chataření a chalupaření byl popsán až do současnosti. A právě za jeden ze současných znaků považuji poskytování objektů individuální rekreace k pronájmu či výstavbu luxusnějších apartmánů v tzv. atraktivních lokalitách pro cestovní ruch. Jako další bylo popsáno chataření a chalupaření také v jiných zemích. V České republice je velkým fenoménem, v jiných částech světa chataření a chalupaření také existuje, nicméně jejich objekty druhého bydlení se liší stylem výstavby či časem dojezdu, který je mnohonásobně delší než u nás.

Praktická část bakalářské práce pomocí interpretace dotazníkového šetření ukázala, že perspektiva chataření a chalupaření u příslušníků skupiny Z není vůbec špatná, ba naopak perspektivy druhého bydlení jsou v následujících letech velice příznivé. Více než polovina dotazovaných tyto objekty navštěvuje a jezdí tam pravidelně několikrát do roka. Jedním z důvodů je určitá obliba a především silná tradice chataření a chalupaření. Lidé nevlastnící tyto objekty však objekty individuální rekreace také

navštěvují, což je dalším příznivým jevem spolu s faktem, že ačkoliv jedinec chatu/chalupu nevlastní či na ni nejedí, chtěl by třeba v budoucnu tento typ dovolené zažít. Důležitým výsledkem je také fakt, že chataření a chalupaření je dlouhodobá záležitost, tudíž ten, kdo jezdí na chatu/chalupu od raného věku, si přenáší tuto zkušenost dále do dospělosti. Následně z dotazníků vyplývá, že nejoblíbenějšími měsíci k trávení volného času na chatě/chalupě jsou právě ty letní, kdy má většina mladých lidí volno. Dříve si chataři/chalupáři obydlí zvelebovali, rekonstruovali a stále něco opravovali, nyní tomu tak v převážné většině případů není a preferuje se pasivnější druh dovolené. Chataření a chalupaření je do jisté míry jakási přenesená zkušenost, která se dědí z generace na generaci. Příslušníci skupiny Z by měli této možnosti využívat, aby druhé bydlení nezaniklo. Troufám si tvrdit, že by to byla velká škoda vzhledem k jeho dlouhé historii a oblibě. Nicméně rostou nejen ceny a nároky na vyšší životní standardy, ale také preference lidí. Je preferováno různorodé trávení dovolených (v exotických zemích, s obsluhou, s jídlem apod.), proto se odhaduje, že chataření a chalupaření může zaniknout či se bude týkat jen solventnějších sociálních skupin. Nicméně vzhledem k výsledkům mého šetření se domnívám, že tento fenomén v České republice zatím nezanikne alespoň v příštích několika desetiletích.

Díky stanoveným hypotézám jsem si také ověřila závislost dvou náhodných veličin pomocí chí – kvadrát testu. První hypotéza předpokládala, že u mladých lidí, zvláště v případě, že studují, bude hrát roli při jízdě na chatu/chalupu spíše sociální statut rodičů. Pomocí testové statistiky jsem dospěla k názoru, že tyto dvě veličiny spolu nijak nesouvisí. Lépe řečeno, nezáleží na tom, zda člověk pracuje, studuje či nikoliv k tomu, aby na chatu/chalupu jezdil. Na druhou stranu druhá domněnka vyvrátila nulovou hypotézu o nezávislosti. Díky výpočtům se prokázala určitá závislost mezi délkou dojezdu na chatu/chalupu a frekvencí jízdy. To pro mě nebylo nijak překvapující, neboť jsem předpokládala, že mnoho lidí tyto objekty navštěvuje například jen o prázdninách, kdy mají více času. Jinak se jim delším cestováním na chatu/chalupu nechce trávit svůj zbylý volný čas.

Věřím, že předložená práce a zpracovaný výzkum přispěl k lepšímu pochopení problematiky chataření a chalupaření a přinesl také nové poznatky, především perspektivu daného fenoménu u mladších lidí. Moje snaha byla nastínit chataření a chalupaření z pohledu jeho vývoje v České republice i ve světě, vysvětlit související pojmy a pomocí dotazníkového šetření zjistit bližší informace přímo od respondentů.

Seznam použité literatury

Tištěné zdroje

BEDNARČÍK, Zdeněk. *Marketingový výzkum*. Vyd. 1. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2008. ISBN 9788072484898.

BIČÍK, Ivan. *Druhé bydlení v Česku*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Karlova, 2001. Edice katedry sociální geografie a regionálního rozvoje. ISBN 80-238-7002-5.

FIALOVÁ, Dana. *Druhé bydlení – trvalý předmět zájmu*. Realit, roč. XIV, č. 6, 2007. ISSN 1210-830.

FRANC, Martin a Jiří KNAPÍK. *Volný čas v českých zemích 1957-1967*. Praha: Academia, 2013. Šťastné zítřky (Academia). ISBN 978-80-200-2229-5.

HAGUE, Paul N. *Průzkum trhu: příprava, výběr vhodných metod, provedení, interpretace získaných údajů*. Vyd. 1. Praha: Computer Press, 2003. Business books (Computer Press). ISBN 8072269178.

HOLČÍK, Jiří, KOMENDA, Martin (eds.) a kol. *Matematická biologie: e-learningová učebnice*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2015. ISBN 978-80-210-8095-9.

HURIKÁN, Bob. *Dějiny trampingu*. Vyd. 2. upr. Praha: Novinář, 1990. ISBN 8070774320.

KEYZLAROVÁ, Sandra. *Venkovská krajina: sborník příspěvků z mezinárodní konference*. Brno: ZO ČSOP Veronica, 2003. ISBN 80-239-7166-2.

KNAPÍK, Jiří a Martin FRANC. *Průvodce kulturním děním a životním stylem v českých zemích 1948-1967*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2011. Šťastné zítřky (Academia). ISBN 978-80-200-2019-2.

Kolektiv autorů. *Venkovský cestovní ruch, jeho specifika a podmínky pro rozvoj*. Praha: Oeconomica, 2007. ISBN 80-245-1159-2.

KOTLER, Philip. *Marketing management*. Vyd. 10. rozš. Praha: Grada, c2001. Profesionál. ISBN 8024700166.

MALÝ, Václav. *Marketingový výzkum: teorie a praxe*. Praha: Oeconomica, 2004. ISBN 8024507617.

PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost cestovního ruchu*. 3. vyd., přeprac. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014. ISBN 978-80-7435-329-1.

ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Vyd. 2. Kompletně přeprac. a dopl. Praha: Linde Praha, 2012. ISBN 978-80-7201-880-2.

PŘIBOVÁ, Marie. *Marketingový výzkum v praxi*. Praha: Grada, 1996. ISBN 8071692999.

SURYNEK, Alois. *Základy sociologického výzkumu*. Praha: Management Press, 2001. ISBN 8072610384.

VÁGNER, Jiří a Dana FIALOVÁ. *Regionální diferenciace druhého bydlení v Česku*. Praha: Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze, 2004. ISBN 80-86561-15-1.

LINHART, Jiří, Miroslav PETRUSEK, Alena VODÁKOVÁ a jiní. *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-310-5.

VYSTOUPIL, Jiří, Josef KUNC, Martin ŠAUER a jiní. *Vývoj cestovního ruchu v ČR a jeho prostorové organizace v letech 1990-2009. Urbanismus a územní rozvoj: Odborný časopis o územním plánování*, roč. 8, č. 5, 2010. ISSN 1212-0855.

ZAPLETALOVÁ, Veronika a Václav CÍLEK. *Chatařství: architektura lidských snů a možností = Summerhouses : the architecture of human dreams and possibilities*. Brno: ERA, 2007. Extra (ERA). ISBN 9788073660864.

ŽOFKOVÁ, Drahomíra. *Chatař: Časopis pro chataře a chalupáře*. První číslo prvního ročníku. Praha: Státní zemědělské vydavatelství, 1969. ISSN 0323-1437.

Internetové zdroje

- (1) ZAPLETALOVÁ, Veronika. *Chataření a chalupaření v dobách socialismu jako únik do soukromé emigrace*. In: Hovory o vztazích [rozhlasový pořad]. LABUSOVÁ, Eva. Český rozhlas 6, 2013. Dostupné z: [http://www.rozhlas.cz/cro6/porady/_porad/1971,11:01 – 11:34](http://www.rozhlas.cz/cro6/porady/_porad/1971,11:01-11:34), 30. 12. 2015.
- (2) DUFFKOVÁ, Jana. *Chalupaření a chataření*. In: Sobotní téma rádia Česko [rozhlasový pořad]. PEŠIČKA, Václav. Rádio Česko-Český rozhlas, 24. 5. 2008. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/radio_cesko/sc/_zprava/458317,2:43-3:20, 30. 12. 2015
- (3) The Generation Guide: Millennials, Gen X, Y, Z and Baby Boomers. *Four hooks* [online]. România, 2015, 26 April 2015 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <http://fourhooks.com/marketing/the-generation-guide-millennials-gen-x-y-z-and-baby-boomers>
- (4) DUFFKOVÁ, Jana. *O tom, jak a proč vzniklo a (zatím) nezaniklo chataření a chalupaření v Čechách*. [online]. 15.5. 2006 [cit. 2018-05-02]. Dostupné z: http://www.janaduff.estranky.cz/clanky/sociologie-zivotnihostylu/Duffkova_chatareni-chalupareni-v-CR
- (5) GAVORA, Peter a kol. *Elektronická učebnica pedagogického výskumu* [online]. Bratislava: Univerzita Komenského, 2010. [cit. 2018-2-13] Dostupné z: <http://www.e-metodologia.fedu.uniba.sk>.

Přílohy

<i>Příloha A</i> Dotazník.....	61
<i>Příloha B</i> Tabulka	64
<i>Příloha C</i> Dokument Excel.....	65

Příloha A Dotazník

Dobrý den,

jmenuji se Ludmila a chtěla bych Vás požádat o vyplnění dotazníku, který je součástí mé bakalářské práce. Dotazník se týká chataření a chalupaření. Vyplnění Vám zabere pouze pár minut.

Děkuji za Váš čas.

1. Jezdíte na chatu či chalupu? (Pokud ne, přejděte na otázku č. 14)

Ano Ne

2. Jak často jezdíte na chatu/chalupu?

1 x ročně 2 x ročně 3 - 5 x ročně Vícekrát

3. Jak dlouho už jezdíte na chatu/chalupu?

0 - 5 let 6 - 10 let 11 - 15 let 16 a více let

4. Jak dlouho Vám trvá cesta na chatu/chalupu?

0 -1 hodina 2 - 3 hodiny Více

5. Je tato chata/chalupa ve vlastnictví Vaší rodiny?

Ano Ne

6. Pokud ano, byla ve vlastnictví již před rokem 1989?

Ano Ne

7. Pokud ne, jakým způsobem si chatu vybíráte?

Přátelé, známí Pronájem od majitelů Nabídka CK/CA

Jiné - uveďte

8. Kdy jezdíte na chatu/chalupu ?

Nápověda k otázce: *Je možné zvolit více odpovědí*

- Leden - Březen Duben - Červen Červenec - září Říjen - Prosinec

9. Jak trávíte na chatě/chalupě čas?

Nápověda k otázce: *Je možné zvolit více odpovědí*

- Práce Odpočinek Sport Zábava
 Jiné - uveďte

10. Trávíte zde pravidelně část Vaší dovolené?

- Ano Ne

11. Pokud ano, proč?

- Finanční důvody Zahraničí mě neláká Preferuji tuzemsko
 Jiné - uveďte

12. Jezdíte převážně na jednu chatu/chalupu nebo je střídáte?

- Jezdím na jednu Střídám je

13. S kým nejčastěji na chatu/chalupu jezdíte?

Nápověda k otázce: *Je možné zvolit více odpovědí*

- S rodinou S přáteli
 Jiné - uveďte

14. Chtěli byste jezdit na chatu/chalupu?

- Ano
 Pokud ne, zdůvodněte proč

Vysoká škola polytechnická Jihlava

15. Kde nejčastěji trávíte svoji dovolenou/prodloužený víkend?

- Tuzemsko Zahraničí

16. Jak často jezdíte na dovolenou/prodloužený víkend?

- Každý týden 1 x měsíčně 1 x ročně

Jiné - uveďte

17. Kdy jezdíte na dovolenou/prodloužený víkend?

Nápověda k otázce: *Je možné zvolit více odpovědí*

- V zimním období V letním období

Jiné - uveďte

18. Jaký druh ubytování si nejčastěji vybíráte?

- Chata/chalupa Penzion Hotel

Jiné - uveďte

19. Jste

- Muž Žena

20. Jaký je Váš věk?

- 0 - 20 let 21 - 25 let 26 - 30 let 30 a více let

21. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- Základní vzdělání Střední vzdělání s výučním listem Střední vzdělání s maturitní zkouškou Vyšší odborná škola
- Vysoká škola

22. Jste?

- Student Zaměstnaný na částečný úvazek Zaměstnaný na plný úvazek Nezaměstnaný

23. Pokud studujete vysokou školu, uveďte prosím jaký obor.

Nápověda k otázce: *Vpište slow*

Příloha B Tabulka

Příloha B1 Tabulka ukazující rysy městské a venkovské turistiky

Cestovní ruch ve městech, v turistických centrech anebo v letoviscích	Venkovská turistika
Málo otevřeného prostoru	Hodně otevřeného prostoru
Sídla s více než 10 tisíci obyvateli	Sídla s méně než 10 tisíci obyvateli
Husté osídlení	Řídké osídlení
Prostředí tvořené stavbami	Přírodní prostředí
Mnoho aktivit pod střechou	Mnoho aktivit v pléneru
Hustá infrastruktura	Slabá infrastruktura
Silná základna zábavních podniků a obchodů	Silná základna pro individuální činnost
Velké podniky	Malé podniky
Firmy celostátních nebo nadnárodních vlastníků	Firmy vlastněné místními podnikateli
Do cestovního ruchu zapojeno mnoho lidí na plný úvazek	Do cestovního ruchu zapojeno mnoho lidí na částečný úvazek
Žádné zapojení zemědělství či lesnictví	Určité zapojení zemědělství či lesnictví
Soběstačné turistické zájmy	Turistika podporuje jiné zájmy
Pracovníci mohou bydlet daleko od pracoviště	Pracovníci bydlí často blízko pracoviště
Vliv sezónních činitelů je vzácný	Vliv sezónních činitelů je častý
Velký počet návštěvníků a turistů	Málo návštěvníků a turistů
Profesionální řízení	Neprofesionální řízení
Kosmopolitní atmosféra	Lokální atmosféra
Mnoho moderních budov	Mnoho starších budov
Etika rozvoje nebo růstu	Etika konzervatismu a limitování růstu
Obecný dopad	Specializovaný dopad
Rozsáhlý marketing	Zúžený marketing

Zdroj: MORAVEC, Ivo, NOVOTNÝ, Radek, FOLBERGEROVÁ, Radmila, STRÍBRNÁ, Marie:

Venkovská turistika – teoretická východiska a možnosti, Centrum pro komunitní práci, České

Budějovice, 2006, str. 13, 14

Příloha C Dokument Excel

List dokumentu Excel otevřete kliknutím na tabulky níže.

1. Hypotéza

	Nezaměst	Zaměstna	Zaměstna	Student	Celkem
Ano	7	8	30	55	100
Ne	3	8	18	54	83
Celkem	10	16	48	109	183

	Nezaměst	Zaměstna	Zaměstna	Student	Celkem
Ano	5,464481	8,743169	26,22951	59,56284	100
Ne	4,535519	7,256831	21,77049	49,43716	83
Celkem	10	16	48	109	183

	Nezaměst	Zaměstna	Zaměstna	Student
Ano	0,431481	0,063169	0,542008	0,349539
Ne	0,519856	0,076108	0,653022	0,421131
chí-kvadrát		3,056314		
p-hodnota		0,383024		

p-hodnota větší než 0,05 znamená, že nebyla prokáz

	Nezaměstnaný	Zaměstnaný	Zaměstnaný	Student
Ano	70	50	62,5	50,45872
Ne	30	50	37,5	49,54128

2. Hypotéza

	0-1 hodina	2-3 hodiny	více	celkem
1x ročně	8	11	10	29
2x ročně	9	16	6	31
3-5x ročně	15	7	1	23
vícekrát	15	4	1	20
celkem	47	38	18	103

	0-1 hodina	2-3 hodiny	více	celkem
1x ročně	13,23301	10,69903	5,067961	29
2x ročně	14,14563	11,43689	5,417476	31
3-5x ročně	10,49515	8,485437	4,019417	23
vícekrát	9,126214	7,378641	3,495146	20
celkem	47	38	18	103

	0-1 hodina	2-3 hodiny	více
1x ročně	2,0694	0,008467	4,799762
2x ročně	1,871781	1,820594	0,062637
3-5x ročně	1,933629	0,260036	2,26821
vícekrát	3,780469	1,547062	1,781257
chí-kvadrát		22,2033	
p-hodnota		0,001112	

p-hodnota menší než 0,05 znamená statis

	0-1 hodina	2-3 hodiny	více
1x ročně	17,0212766	28,94736842	55,5555556
2x ročně	19,14893617	42,10526316	33,3333333
3-5x ročně	31,91489362	18,42105263	5,5555556
vícekrát	31,91489362	10,52631579	5,5555556